

שיחות קודש

שיעורים בספה"ק 'שפת אמת'
שנמסרו ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יצא לאור לרגל שבת התאחדות והתעלות
בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בעיר נהריה

שמיני - תשפ"א

©

כל הזכויות שמורות
אין להעתיק ללא אישור
בכתב מהמוציא לאור.

טלפון להערות ותיקונים:

0527673016

או במייל:

5701555@okmail.co.il

מכון נתיבות

החסידות - ספינקא

רחוב הרב יעקב

לנדא 11

בני ברק

הקונטרס יצא לאור
על ידי הרב יצחק טווערסקי
שליט"א

הַקֵּב

שְׁפִינִי

עֲנִינִים

ז..... פְּרִשׁוֹת שְׁמִינִי

ז..... שִׁיעוֹר א'

ז..... החטא היה אשר לא צווה אותם

ז..... אדם שאין לו עבר אין לו עתיד

ז..... אדם צריך לעשות כל דבר כי הקב"ה אמר לעשות

ז..... אדם שמכניע את עצמו מגיע למקום בלי הגבלה כלל

ח..... פעולה פשוטה יותר חשוב להקב"ה מאחד שיודע לכוון

ח..... לא כל אחד שמכוון חי אחד עם הקב"ה

ח..... על ידי הציווי אדם מקבל כוח לעשות

ח..... בהתבודדות אדם יש לו כוח להפעיל את המחשבה

ט..... היצר הרע רוצה שאדם יפסיק לחשוב

ט..... אדם הוא רק שליח מאת הקב"ה

ט..... על ידי מצוות מגיעים לדיבקות בהקב"ה

ט..... אדם צריך לדעת ששום דבר הוא לא יכול לעשות לבד

ט..... אדם צריך לחשוב מי אנכי שאזכה להתפלל

י..... הקב"ה מגיע למקום הכי נמוך שיכול להיות

י..... על ידי השפלות מגיעים להקב"ה

י..... אדם שלא חי עם הקב"ה הוא כמו טעם יין בלי ענבים

י..... העיקר הוא התדבקות והתקרבות להקב"ה

י..... אדם שניגש לעבודה בגלל ציווי הקב"ה מתקבלת לרצון

יא..... בני ישראל הלכו אחרי שמעיה ואבטליון

יא..... ישמעאל התפלל אבל על דעת קנא התנא

יא..... הכהן הצליח בזכות שמעיה ואבטליון

יא..... נרב ואביהוא היו גדולים אבל היו צריכים להישאר בחוץ

יא..... אדם צריך לעשות מצוות מטעם הציווי בלבד

יב..... צריכים לאהוב את כל אחד בלי אינטרס

יב..... תוקעין כי רחמנא אמר תקעו

יב..... עבודת האדם להיות מחובר עד משה רבינו

יב..... על ידי אהבה ויראה מגיעים להקב"ה

יב..... כל דבר שעושים צריך להיות כתוב בתורה

יג..... בעלאל נכנס כי הקב"ה אמר לו

יג..... משה רבינו נכנס רק על ידי סיבות

יג..... ברגע שאין מצווה אין מצוה

יד..... שִׁיעוֹר ב'

יד..... הקב"ה עשה מצוה לא לאכול שקצים ורמשים

יד..... בני ישראל לא אוכלים אותם מצד ציווי הקב"ה

יד..... הכוח לא לאכול הוא רק בבני ישראל

יד..... סיפור עם בעל תשובה

יד..... הקב"ה מכניס לך שזה יהיה מגעיל

טו..... בכל פעולה צריכים לדעת שבלי עזר אלוקי היינו מגשם אותו עוד יותר

טו..... אדם שחי עם הקב"ה כבר לא מסוגל לאכול אותם

הַעֲבוּר

שְׁפִינִי

עֲנִינִים

- טו..... המצוות הם נר מצוה ותורה אור
- טו..... מצאנו שלושה סוגי קדושות
- טו..... הקב"ה יכול להיכנס לכל מקום בעולם
- טז..... היצר הרע שמח שאדם מגיע לדיוטא תחתונה
- טז..... אדם אפילו שהוא בגשמיות יכול להישאר בקדושה
- טז..... בני ישראל יש להם שתי קדושות
- טז..... אדם שמחובר לעצמו יכול להגיע לפנימיות
- טז..... אי אפשרי מגיע כי הקב"ה גזר עלי
- יז..... דברי האור החיים הק' על אי אפשרי
- יז..... אדם צריך להיות קדוש
- יז..... ביאור עבר ושנה נעשה לו כחיתר
- יז..... על ידי המצוות מגיעים לפנימיות
- יז..... הקב"ה נתן חן לגשמיות
- יח..... אדם צריך לדעת שבלי עזר ממעל הוא לא מסוגל לעשות שום דבר
- יח..... הבוקר טוב של החסידים
- יח..... לאיפה שאדם הולך זה סיבות
- יח..... אפשר לעשות אותו פעולה אבל זה תלוי במחשבה שלך
- יט..... יהודי יש לו כוח לחיות עם הפנימיות
- יט..... לפעמים מתקרבים על ידי הריחוק
- יט..... יש כאן שלושה עבודת
- יט..... דברי המדרש תחומא על אי אפשרי
- יט..... מה שמפריע לחיבור שלך אל תעשה
- כ..... הכוח לחיות עם הקב"ה נמצא אצל כל אחד

שיעור ג'.....

- כא..... אדם צריך לטפל בבושה רע שיש לו
- כא..... אדם שיש לו רוח נשברה הוא יכול לגשת למזבח
- כא..... דווקא אחד שלא ראוי הוא באמת ראוי להיות שוחט
- כא..... עיקר לעשות כל דבר באמונה
- כב..... אהרן בגלל הבוש בחרו בט
- כב..... מדרגת בני ישראל היה על ידי תשובה
- כב..... נשיא שחטא יכול להיות נשיא
- כב..... לפעמים נכשלים כדי להורות תשובה לרבים
- כב..... יש שתי סוגי ביטול לבטל
- כג..... דוד שעבר את החטא הוא מלך ישראל שחי וקיים
- כג..... כל מצב של הבית המקדש היה מצב של ביטול להקב"ה
- כג..... משה רבינו לא היה לו הנקודה של הבושה
- כג..... משה רבינו לא נפל בפועל ממש
- כד..... הכחן הוא רק שליח
- כד..... שליחו של אדם כמותו
- כד..... ככל שאדם מתבייש יותר הוא מתחבר יותר
- כד..... משה ואהרן הרגישו עצמם לכולם
- כד..... שתיקה רועמת זה לא שתיקה

הַכּוּ

שְׁפִינִי

עֲנִינִים

- כח..... ברגע שהקב"ה מצווה לך אז נותן לך גם את הכוח לזה
- כח..... אדם שמתחבר להקב"ה יש לו כוח להתבטל
- כח..... הגאווה לא נותנת לאדם להתבטל
- כח..... משה רבינו לא היה יכול להגיע לביטול הגמור כי לא נפל בפועל
- כח..... הגוף לא נותן לך לחשוב רק להישבר
- כו..... הבעל תשובה יש לו המעלה של הבושה
- כו..... שתיקה אחד הוא הרבה יותר מתפילה
- כו..... אדם שהוא שפל באמת יכול להרים את כולם
- כו..... הכהן הגדול השפיע לכולם ולכל העולם כולו
- כו..... בכל מצוה הקב"ה נותן לך גם את הכוח לעשותו
- כז..... נדב ואביהוא נכנסו בלי ציווי מהקב"ה
- כז..... בלי רשות לא ממשיכים הלאה
- כז..... על ידי הביטול אדם מכבד את הקב"ה
- כז..... ר' זושא נחיה חפץ של מצוה
- כז..... אהרן היה יכול להשפיע לבני ישראל
- כח..... בעל תשובה חוזר לפני בריאת העולם
- כח..... בעל תשובה הוא הכי קרוב להקב"ה
- כח..... עבודת השם הוא בכל מקום בעולם
- כט..... שיעור ד'**
- כט..... ביציאת מצרים קבלנו את הדעת
- כט..... צריכים להעלות את הניצוצות בכל מקום
- כט..... לפני הכל צריכים הבדלה ואז אפשר ללכת לדעת
- כט..... בלי הבדלה הניצוץ יכול להוריד אותך
- ל..... יציאת מצרים היה לברר הטוב מהרע
- ל..... דווקא על ידי העינוי יכולים אנו לברר הטוב מהרע
- ל..... צריכים להכניס את המוחין למידות
- ל..... על ידי שחיים את הסכנה יכולים אנו להכניס המוחין למידות
- ל..... העיקר להשפיע דעת גם על אחרים
- לא..... אחרי שזה ברור אצלך אפשר להשפיע הלאה
- לא..... מקרבים את הערב רב כי הדעת עוד לא יצא בשלימות
- לא..... צריכים להעלות מריש לגימל
- לא..... הקב"ה נתן להם גם כסף וזהב
- לא..... יעקב ביקש לחם לאכול ובגד ללבוש
- לב..... גר נקרא שזה מעורב בסטרא אחרא
- לב..... בני ישראל מוצאים את הניצוצות משם
- לב..... עיקר העלאת הניצוץ הוא על ידי הכנעה
- לב..... לפעמים בא הכאב על ידי לשון הרע
- לב..... אין אדם שאין לו נפילות
- לג..... טעם למה יש התנגדות על צדיקים
- לג..... ללמוד מן הקליפה עקשנות
- לג..... לא החבר מרגיז אותי אלא הגאווה שלי
- לג..... תפילה מיוחד מר' אשר

הַנְּכוּ

שְׁפִינִי

עֲנִינִים

- לג..... אדם שלא עובר יסורים הוא לא אדם
- לד..... אדם שהולך בדרך הטבע מנסה לתרץ את עצמו כל הזמן
- לד..... אדם צריך לדעת שאין מקרה בעולם כלל
- לד..... עבודת הבירור יכול לקחת הרבה שנים
- לד..... שלא יהא לבך חלוק על המקום
- לד..... הכנעה לחבר הוא יותר מיום תפילה
- לה..... סיפור עם היהודי המצונן שהיה במירון
- לו..... **שיעור ה'**
- לו..... כולם יודעים מה זה יצר הרע
- לו..... קשה מאוד ללכת בדרך שלנו
- לו..... אתה לבד היצר הרע
- לו..... רק על ידי החסר אונים שלי אני מגיע להקב"ה
- לו..... יש כמה מהלכים בעבודת השם
- לו..... היום יש עבודה זרה במוח
- לו..... משה רבינו היה אספקלריא המאירה
- לו..... העיקר הוא התבוננות ולהפנים כל דבר להקב"ה
- לו..... העיקר שיהיה שבת כל השנה
- לח..... בכל פעולה שאדם עושה צריכים להכניס שם את הקב"ה
- לח..... אדם צריך לדעת שלית אתר פנוי מיניה
- לח..... יהודי אף פעם לא לבד
- לח..... צריכים לבקש מהקב"ה שהרגשות לא ינתקו אותי ממך
- לט..... עבודת השם הוא גם לאדם הפשוט
- לט..... בעבודת השם מחפשים אמת
- לט..... לחיות עם הקב"ה בדמיונות זה אמת לאמיתו
- לט..... בכל דבר צריכים לדעת מה הכיוון שלך
- לט..... כשאתה לא רואה את הקב"ה אתה נמצא על הכתפיים שלו
- מ..... חנוך היה חי בכל תפירה עם הקב"ה
- מ..... המלאכים אין להם שום עבודה
- מ..... אדם שיש לו קושי הוא צריך לשמוח בזה
- מא..... הבית המקדש היה לברר את הקב"ה בכל דבר
- מא..... בבית המקדש העלו כל דבר להקב"ה
- מא..... אין עבודה אחרת רק זו
- מא..... צרכי עצמו יהיה עראי
- מא..... בשבת קודש יש לנו הארה ממשה רבינו

פרשת שפיני**שיעור א'**

יום א' כב' ניסן

חזטא היה אשר לא צוה אותם

איתא בשפ"א (תרל"ט) בשם מו"ז ז"ל על חטא נדב ואביהוא אשר לא צוה אותם. מצד אחד עשו דבר גדול ונכנסו לפני ולפנים, אבל חטאם היה 'אשר לא צוה אותם', דהיינו נכון שהגעתי למקום מאוד גבוה ולכאורה עשיתי צעד נכון אבל היה חסר הצוה אותם, וצריכים אנו להבין מה מונח במילה אשר צוה אותם?

אדם שאין לו עבר אין לו עתיד

אלא כל דרך החסידות הוא הכנעה שזה צוה אותם, ברגע שאדם מכניע את עצמו מגיע בזה לקשר בורא, וכן כל אדם שנכנע לחברו בזה הוא נהיה מקושר אליו. וכן היה עם משה רבינו שכתוב שם ויקרא אל משה וברגע שהקב"ה קרא לך אזי יש קשר בורא ואז לא קרה מה שקרה כאן, אבל אדם שעושה פעולות בלי צווי יכול לקרות דברים לא טובים, היום אפשר בקלות ללמוד קבלה אבל לומדים אותו בצורה של נתק מהקב"ה, אדם שאין לו עבר אין לו עתיד, אדם בלי עבר הוא רק ידע אבל התורה הוא לא ידע אלא התורה הוא אותיות שבהם נברא העולם וזה מגיע לחכמה וככה מתקשרים לאין שזה הקב"ה, אבל אדם שחי אותם מנותק ונכנס לקודש הקדשים יכול להגיע למצב של מיתה.

אדם צריך לעשות כל דבר כי הקב"ה אמר לעשות

אי אפשר להיכנס לחטא של נדב ואביהוא כי היו אנשים גדולים מאוד אבל אפשר ללמוד מזה בשבילנו. **ללמוד מזה קל וחומר לטובה, מה אנשים קדושים כאלה, שבוודאי דבר גדול עשו, כי התורה לא מדבר על מה שעשו כי בוודאי עשו דבר גדול אלא התורה מדבר בעיקר על אשר לא צוה אותם, אף על פי כן על ידי שלא צוה אותם נענשו, אם כן המקיים מצות, אנחנו אומרים והערב נא ד' אלקיני את דברי תורתך בפיני ובפיות עמך בית ישראל ונהיה אנחנו וכו' המלמד תורה לעמו ישראל, וממשיכים אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו ברוך אתה ד' נותן התורה, דהיינו אנחנו לומדים את התורה כי הקב"ה צוה עלינו ללמוד תורה, וכן יש תפילות שאומרים לפני התפילה שכל מעשה שאנו עושים במשך היום שזה יהיה לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה וכן כל שם שאומרים במשך היום שזה יהיה לשם הקב"ה, ובזה אדם מוסר מודעה שהוא רוצה להיות קשור כל היום להקב"ה.**

אדם שמכניע את עצמו מגיע למקום בלי הגבלה כלל

אף שהוא שפל ואינו יודע טעם המצווה כלל, אבל עצם הקשר חביב לפני הקב"ה, אף על פי כן חביב הוא לפניו יתברך, לכאורה הרי יש אנשים שהם תלמידי חכמים יותר גדולים ממני, אבל נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני זה מה שאני רוצה ממך, כי כוח הצינוי ממנו יתברך הוא יותר מכל הטעמים כו'. יכול להיות שיש לך ידע אבל זה מוגבל לעומת זאת אדם שמכניע את עצמו מגיע למקום בלי הגבלה כלל, א"כ אדם אפילו שיש לו ידע הוא צריך לדעת אחרי שהשגתי את כל השגותי אני טיפש ומאמין, ואדם שעושה את זה הוא יותר מכל הטעמים.

הקב"ה ברא את העולם כדי שאנחנו נפרסם אותו, הרמב"ן אומר שהכל הוא כדי להגיע לאמונה, אדם בלי אמונה לא קיים אדם עם אמונה חי וקיים.

פעולה פשוטה יותר חשוב להקב"ה מאחד שיודע לכוון

איתא בשפ"א (תצוה תרל"א) רצונו יתברך שבני ישראל יוסיפו אור מעשיהם הטובים, הקב"ה הוא נעלם ובעצם אנחנו לא רואים אותו כלל ובשבילנו זה חושך, אלא אנחנו יכולים להאיר בכל מקום שאנו נמצאים אבל זה לא האור שלנו אלא מה שהקב"ה נותן לנו, רק שצריכין לידע שאין האור על ידי כוח עצמות שלהם, רק על ידי שכן צוה השי"ת, ואתה רק מחבר בין אחד לשני ואתה רק כמו חוט שמחבר, ר' אשר קרא לזה שאתה לא יותר מצינור פשוט שמעביר דברים ולא רק צינור אלא צינור מלוכלך, ועל ידי זה יכול כל אדם להתחזק, וברגע שאדם נותן את המחשבה הכי פשוטה שיכול להיות בלי שום כוונות זה יותר חשוב מאחד שיודע את כל הכוונות אבל הוא חי בנתק מהקב"ה, למה תוקעין כי רחמנא אמר תקעו.

לא כל אחד שמכוון חי אחד עם הקב"ה

אומרים שהיה שתי גיסים אחד למדן ואחד בעל מקובל שנפגשו למחרת ליל הסדר, הלמדן סיפר על החידושים שחידש במשך ליל הסדר, והשני המקובל התחיל לספר על הכוונות שכיוון במשך ליל הסדר, אמר לו הלמדן בכוונות אני לא מבין אבל כוונתי לעשות כל דבר כי ככה הקב"ה צווה עלינו לעשות, אמר המוקבל אוי ווי את זה שכחתי לחשוב. דהיינו אפשר להגיע לכוונות הכי גדולות שיכול להיות אבל לפעמים את העיקר שוכחים שזה לעשות כי הקב"ה צווה לעשות.

על ידי הציווי אדם מקבל כוח לעשות

לידע כי כל אחד מישראל ראוי לקיים המצוה כרצונו יתברך, אף שאין בכוח האדם, רק על ידי שהשי"ת עוזר ונותן כוח לקיים. וזה כי אתה תשלם לאיש כמעשהו. וכן פירוש א"ז מו"ר זצלה"ה מה שאומרים אשר קדשנו במצותינו, שעל ידי הציווי נתן כוח שנוכל לקיים המצוה. הפרי הארץ אומר לפני שאדם עושה את המצווה הוא צריך לדעת שאין לו כוח לעשות את המצווה ועוד הוא מגשם את המצווה, אלא מאי על ידי אמונה שהקב"ה צווה עליו לעשותו אזי אפשר לעשות את המצווה. ועיין עוד (ליקוטים עקב) וכן שמעתי מפה קדוש אדוני מו"ז ז"ל פירוש אשר קדשנו במצותינו, אשר בכוח הציווי ממנו יתברך בכוחינו לקיים המצוה.

בהתבודדות אדם יש לו כוח להפעיל את המחשבה

ובספר הזכות איתא: שידע אדם שאין לו שום שייכות להשי"ת, אבל יש גוף ויש נשמה מצד הגוף אנחנו אמנם רחוקים מהשי"ת אבל מצד הנשמה אנחנו חלק אלוקי ממעל ממש, וכדי להתחבר להנשמה צריכים להפנים כל דבר וקודם כל להתחבר לעצמו, אבל אדם שלא מפעיל את המחשבה שלו לא מגיע לשום מקום, וזה הענין של התבודדות להפעיל את המחשבה ואת הפנימיות שבכל דבר, אדם צריך לדעת שהחזרתי בי נשמתי בחמלה רבה, והמחזיר נשמות לפגרים מתים ואדם מגיעים להכרה שאנחנו לא עושים שום דבר ורק הקב"ה הוא עושה כל דבר, מצד עצמו עפר ואפר, וגרוע מזה, רק כיון שהשי"ת צווה אותנו, נוכל לבוא לכל המדרגות ולכל אופני הקדושה, וזה שאומרים קדשנו במצותינו וצונו.

היצר הרע רוצה שאדם יפסיק לחשוב

איתא בליקוטי הרי"מ כי האדם צריך לידע שאין לו שום שייכות מצדו להקדושה, וגם עשיות המצוות הכל על ידי מצות השי"ת, וזה נותן כוח לאדם לקרב עצמו להקדושה, ולא מצד מעשיו, וכמו שאמרנו מקודם שאדם הוא רק כמו צינור מלוכלך, ואדם הוא רק מחבר את שתי הקצוות של חוטי חשמל ולא יותר מזה, אדם יש לו נשמה וגוף ועבודה שלו בכל פעולה שעושה לחבר אותו לנשמה ולהקב"ה, ואם האדם יודע זה היטיב יכול לקרב עצמו להקדושה באמת, ולא רק עצמו אלא כל הסובבים אותו ג"כ, ולא יהיה לו שום עיכוב מהסטרא אחרא, וכמו שאמרנו מהמהר"ל ברגע שאדם מתבודד ומתבונן שכל דבר הוא מאת הקב"ה ושם יתפרדו כל פועלי און כהמס דונג מפני אש, כל הכוח שלהם הוא שתפסיק לחשוב שלא יהיה לך רגע אחד פנוי לחשוב להתבונן וככה לא תתחבר, והעיקר ברגע שאדם מרגיש שמאבד את המוח שיעצור לרגע עד שמרגיש שחוזר לעצמו ואז מקבלים כוחות כפליים.

אדם הוא רק שליח מאת הקב"ה

וזה היה כל חטא נדב ואביהוא, בני אדם גדולים שהעיד משה רבינו ע"ה שהם גדולים ממני וממך, וכתוב בקרבנתם לפני ד', ואין זה דבר קטן, אולם לאשר לא צוה ד', והיינו שאף אדם גדול למאוד צריך לידע ברור שאין לו שום נגיעה להקדושה מצד עצמו. וזה שמברכין אשר קדשנו במצוותיו קודם עשיית המצוה, להראות שכל התקרבות האדם להמצוה הוא על ידי ציווי השי"ת. א"כ העיקר לדעת שאין לו שום כוח לעשות שום דבר וכל מה שאנחנו עושים זה מאת הקב"ה ואנחנו רק שליחים ממנו יתברך, וכוח המשלח נמצא בשליח שליח עושה שליחתו ושליחו של אדם כמותו.

על ידי מצוות מגיעים לדביקות בהקב"ה

[נחזור לשפ"א שהתחלנו]. א"כ עיקר חטא נדב ואביהוא היה אשר לא צוה אותם, א"כ אדם שעושה מצוה אפילו שלא יודע טעם המצווה אבל עושה אותם כי כן צווה הקב"ה, מצוה הוא מלשון צוותא להתחבר להקב"ה כי תרי"ג מצוות הם תרי"ג עיטין עצות להגיע לדביקות בהקב"ה ועושה אותם על דעת כן, חביב הוא לפניו יתברך, כי כוח הציווי ממנו יתברך הוא יותר מכל הטעמים.

אדם צריך לדעת ששום דבר הוא לא יכול לעשות לבד

הפרי הארץ (שופטים) מסביר, עיקר ושורש הכל שאין ביכולת האדם בעצמו לעשות שום מעשה וחשבון מצות ומעשים טובים ולהדבק בדרכי ד' יתברך כי אם על ידו יתברך הבורא מאורי האש אהבתו ויראתו על פניו. רק עם הקב"ה נותן לו את זה. ואם כה יאמר לא חפצתי בך כל אילי נביות לא יועילו לו לקדש עצמו, וכי מה יועיל גבר עם אל אם יצדק מה יפעל לו, ובאיזה אופן תחול עליו קדושת ד' ודביקותו, אין זה כי אם רחמיו על כל מעשיו, וחסד אל כמאמר ולך ד' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו.

אדם צריך לחשוב מי אנכי שאזכה להתפלל

לכן לא תכון העבודה לאלקים כ"א אחרי סדור שבחו של מקום, אסור לעשות מצות לפני שמסדרים את השבח של הקב"ה, שהוא נותן לנו כל דבר גם את המצוות וגם לקיימם והוא נותן לנו המצווה והוא נותן לנו את הכוח לעשותו, והסתכלות זכרון מיעוט ערך עצמו ועומק

שפלותו, שזה מכאובי נגדי תמיד וחטאתי נגדי תמיד וגם מי אנכי שאזכה להתפלל לפני הקב"ה, איך האדם קרוץ מחומר גשם עכור עפר מן האדמה בעיניו לא יראה ובאזניו לא ישמע ובלבו לא יבין כ"א אלקים עשה היום, הנוטע אוזן הלא ישמע אם יוצר עין הלא יביט וכו' ואין כוחו בפיו לדבר כ"א בדבר ד' כמאמר ד' שפתי תפתח.

הקב"ה מגיע למקום הכי נמוך שיכול לחיות

גם אהבתו וגם יראתו הלא ד' זו כי מי האוהב אם לא חי ד' שנותן לנו את הכוח של אהבה, אהבה מגיע מאת הקב"ה עד למטה ממש וממילא איפה שאני רק נמצא הקב"ה שם, המתפשט בנפשו ואת מי אוהב לד', ומה היא האהבה הלא היא המוחצבת מעצמות אלקות המתפשט ומתקשר ומתאחד בעולם השפל ומתצמצם בעולם קטן הוא האדם ובכל מקום שהוא עומד בתוכו ית' הוא עומד כי הוא מקומו של עולם סובב כל עלמין וממלא כל עלמין.

על ידי השפלות מגיעים להקב"ה

משא"כ אתה לא כן ד' אלקיך עמך נתן לך רחמים אהבתו ויראתו על פיך. דהיינו בלי זה אתה מנותק ולא מחובר כלל, ורק על ידי השפל שאתה חי שבעצם אין לו שום דבר רק דרך זה הוא מתקשר עם הקב"ה וחי אחד אתו יתברך.

אדם שלא חי עם הקב"ה הוא כמו טעם יין בלי ענבים

[נחזור לשפ"א שהתחלנו]. וזה פרשנו טובים דודיך מיין, טעם של יין הוא טעם נפרד מענבים, דהיינו אתה לא מחובר לענבים כלל, ויותר טוב מזה הוא אחד שכן מחובר לענבים. אחד שמקושר להקב"ה הוא טובים דודיך מיין, אחד שלא מקושר וחי מנותק נקרא שיש לו טעם יין בלי טעם ענבים. כי השגת הטעמים הוא יין. וזהו ענין אמרם ז"ל שתויי יין נכנסו למקדש, דהיינו נכנסו למקדש אבל לא היו מחוברים להקב"ה, כי הרי אמרו שהורו הלכה בפני רבן, אחד שמחובר להקב"ה לא היה קרה כאלו דברים כלל.

העיקר הוא התדבקות והתקרבות להקב"ה

איתא בשפ"א (תרל"ו) ויש לפרש מה שאיתא שתויי יין נכנסו, כי השגת הטעמים נקרא יין, יינה של תורה, אף על פי כן צריך להיות רק בפקודת המלך, ולאשר השגתם גבר להם לעשות גם אשר לא צוה ד', נקרא שתויי יין נכנסו. ועל פי זה נפרש טובים דודיך מיין, כלומר, התדבקות והתקרבות ד' אשר קרבנו אליו, טובים מכל השגת שכל האדם.

אדם שניגש לעבודה בגלל ציווי הקב"ה מתקבלת לרצון

איתא בשפתי צדיק כאשר שמעתי מפ"ק זקניי ז"ל אנו רואים צדיקים קדושים כאלו, אשר התלהבותם לשרת בקודש בער בהם, ועשו כמה כוונות ויחודים שלא יוכל אדם לשער, רק התורה הקדושה מעידה אשר לא צווה, משמע שהיה כל העבודה כראוי, והיה חסר רק הציווי. סיים, מדה טובה מרובה, כשאדם מישראל ניגש לשרת בקודש רק מטעם הציווי שנצטוונו מהקב"ה, מתקבלת לרצון עבודתו כמו אם היה מכווין כל הכוונות והיחודים.

בני ישראל הלכו אחרי שמעיה ואבטליון

אמרנו כבר כמה פעמים מעבודת ישראל על יום כיפור, בגמרא מסכת יומא ת"ר מעשה בכהן גדול אחד שיצא מבית המקדש הוה קא אזלי כולי עלמא אבתריה, והיה לו הרבה כבוד ויום טוב היה עושה בצאתו מן הקודש, כד חזיונהו לשמעיה ואבטליון דהוה קא אתי שבקוה לדידיה ברגע שראו גדולי הדור הולכים מיד עזבו את הכהן גדול ואזלו לבתר שמעיה ואבטליון. לסוף אתי שמעיה ואבטליון לאפטורי מיניה דכהן גדול, אמר להן בני עממיא לשלם, כאב לכהן גדול שעזבו אותו והלכו אחרי שמעיה ואבטליון ואמר להם שאתם בני גרים, אמרי ליה ייתון בני עממיא לשלם דעבדו עובדא דאהרן שזה רודף שלום ואוהב שלום, ולא לייתי בני אהרן לשלם דלא עבדי עובדא דאהרן.

ישמעאל התפלל אבל על דעת קנא התנא

ומסביר ונראה לבאר על פי דברי מורנו הגאון מהד"ב זלה"ה על רבי ישמעאל בן אלישע שנכנס להקטיר קטורת וראה אכתריאל י-ה ד' צבאות ואמר לו ישמעאל בני ברכני וכו'. שרבי ישמעאל הגם שהיה גדול החכמים, לא בזכותו לבד זכה להמראה נפלאה, כי אם על ידי הקנה התנא שהיה בימיו והוא הרימו ונשאו בקדושתו כדרך הצדיקים להרים הש"ץ בקדושתם, ועל ידי זה זכה לכל אלה ע"כ. דהיינו מצד אחד ישמעאל התפלל אבל זה היה על דעת קנה התנא, ולמה הוא לא נכנס, אלא לא ציווה אותו וממילא לא התפלל, ומצד שני ישמעאל כן נכנס אבל את הכוונות הוא לא ידע כלל, אבל הקב"ה מצרף את שניהם ביחד.

הכהן הצליח בזכות שמעיה ואבטליון

ובודאי מורנו הצדיק אמר אלו הדברים על פי רוח קדשו שהופיע עליו. אכן על פי דבריו ועל פי שכלנו נראה לומר כי מסתמא הכהן שהיה בימי שמעיה ואבטליון בבית שני ולא היה כל כך כהוגן, והא ראייה שלא מזכירים את השם שלו מסתמא לא זכה לעלות לקדש קדשים ביום הכיפורים כי אם על ידי שמעיה ואבטליון שהיו אז ראשי הדור והם הרימוהו ונשאוהו לזאת המדרגה, ולכן השיבו לכהן גדול שלא יתגאה עליהם, כי הם עבדו עובדא דאהרן, פירוש שעיקר העבודה היום היה על ידיהם. מה שאתה הצלחת בקדשי קדשים היה על ידי הכוונות שלנו.

נדב ואביהוא היו גדולים אבל היו צריכים להישאר בחוץ

דהיינו נדב ואביהוא שהיה גדולים מאוד היה יכולים לעמוד בחוץ ולכוון כוונות אפילו בשביל אהרן שהיה גדול מהם, אבל להיכנס בלי שום ציווי כלל זה היה חטאם.

אדם צריך לעשות מצוות מטעם הציווי בלבד

איתא בשפ"א (אבות פרק ד') וזה טעם ברכת המצות אשר קדשנו במצותיו וצונו, מצד זה באין לקיים המצוה, נמצא כי עשיותנו רק מצד הציווי, ואין לאדם לעשות המצוה מצד טעם המצוה רק מצד הציווי, ואף שיש טעמים במצוות, גם מה שרוצין הטעם הוא מצד שהיא ציווי הקב"ה.

צריכים לאהוב את כל אחד בלי אינטרס

איתא בשו"ת תירוש ויצהר בהא דשתויי יין נכנסו למקדש, דאין הכוונה ח"ו ששתו לשכרה, רק יינו של תורה נקרא טעמי התורה, ואהבת האדם להשם יתברך צריך להיות אף שאינו מבין הטעם, יעשה מצד המצוה אשר קדשנו במצותיו, כנאמר כי טובים דודיך מיין, היינו נעימות ידידות אהבת דודים להשי"ת טוב יותר מיינה של תורה כנ"ל. וכמו אבא שאוהב את בנו בכל מצב איך שלא יהיה אפילו שלא מבין אותו, וזה בעצם דרך החסידות לאהוב כל אחד בלי אינטרס, אבל ראש הישיבה שיש לו בחור שלא בדיוק כמו שהוא רוצה אז הוא אומר לעצמו מה הוא מחפש כאן, אבל רביס זה בדיוק הפוך אוהבים את כל אחד ולא משנה בדיוק מה הוא עושה כמו אהבת אב לבנו. והעיקר לתת הכנעה למנהיג ואז מקבלים בדיוק כמו מישהו אחר ולא פחות כלל.

תוקעין כי רחמנא אמר תקעו

ועיין במדרש רבה נשא פרשה ל"ג סימן ב' שתו ושכרו דודים, זה נדב ואביהוא וכו', והם בקשו טעמים לעבודה, וזה שתויי יין נכנסו, וזה ויקריבו לפני ד' אש זרה אשר לא צוה אותם, היינו שלא נכנסו בהציווי לבד. ועל דרך שכתב במאור ושמש בשם הרבי רבי אלימלך זצ"ל, למה תוקעין, רחמנא אמר תקעו, זאת היא אחר כל הכוונות, בצווי לבד.

עבודת האדם להיות מחובר עד משה רבינו

[נחזור לשפ"א שהתחלנו]. כי הרי אמרו שהורו הלכה בפני רבן, ברגע שהרבי לא אמר לך את זה אפילו שאתה יכול להגיע לזה לבד זה כבר בעיה, וכמו הסיפור של האמרי יוסף זי"ע שהיה בשבת ט"ו בשבט בצל רבו הרבי מזידיטשוב זי"ע ולקח אתרוג והריח אותו. והאמרי יוסף חשב לעצמו שאסור לעשות כן בשבת שאולי זה מוקצה, ובסוף מצא בשו"ע שמותר לעשות כן. למחרת אמר לו רבו הקדוש: כתוב בקבלה שאדם שאומר הלכה לפני שהסתכל בשו"ע האם זה כתוב שם זה נקרא הורה הלכה בפני רבו. ובסוף ביקש שו"ע שיראה לו איפה זה כתוב. דהיינו צריכים להיות מחובר להשו"ע ואז אתה מחובר לשורש, כי משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וברגע שאדם נותן הכנעה הוא מחובר לכולם עד השורש. וברגע שאין לך את השרשרת אתה מנותק יכול להיות שאתה מאוד חכם אבל אתה מנותק.

על ידי אהבה ויראה מגיעים להקב"ה

הבעש"ט הק' רצה להיכנס לבית מדרש, אבל אמר שהוא לא יכול להיכנס לשם כי זה מלא תורה ומצוות, כולם שמחו, אבל אמר שמצוות שעושים בלי אהבת ד' ויראת ד' לא עולה למעלה וזה נשאר למטה. א"כ על ידי אהבה ויראה אנחנו מקושרים להקב"ה. ואיך מקבלים אהבה ויראה, אלא על ידי שאתה יודע שאין לך אהבה ויראה כלל ואתה מבקש מהקב"ה מי אנכי שאזכה להתפלל ואז אתה הולך עם אמונה ומתפלל כמו שאתה בלי שום חשבונות, ובזה אדם נהיה מקושר להקב"ה.

כל דבר שעושים צריך להיות כתוב בתורה

אם כן נראה שכוונו להלכה אמיתית, וכמו שכתוב ברש"י שם: ואף על פי שהורו כראוי, נענשו שלא נטלו רשות. אבל ההלכה רק על פי התורה, וכל דבר צריך להיות כתוב בתורה ואם לא חוזרים ולא עושים, וציווי משה רבינו ע"ה שר התורה, כמו שאמרו בכמה מקומות הלכה

למשה מסיני, והם כוונו הטעם וההלכה בלי הציווי, ונחסר להם עיקר כוח התקרבות, שהוא בכוח הבורא יתברך שקדשנו במצותיו על ידי התורה. הפרי הארץ אומר שהכל הוא כדי שיהיה לאדם שם אחרי פטירתו מן העולם, אדם שמגיע מכוחות עצמו ולא מקשר זאת להקב"ה אע"פ שכל דבר ממילא בא מהקב"ה, אבל ממך רוצים עם זו תהילתי לי יספרו העיקר לקשר כל דבר לרצון של הקב"ה.

ולכן כתיב טובים דודיך, שעצם התקרבות והחיבור שהוא דביקות והתקרבות הבורא יתברך לבני ישראל בעצם נפשותם, יותר מהשגת הטעמים כנ"ל.

בצלאל נכנס כי הקב"ה אמר לו

וכמו שדרשו במדרש ויקהל טוב שם משמן כו' על בצלאל, הקב"ה אמר לו ראה קראתי כו', וז"ל התנחומא: ראו קרא ד' בשם בצלאל, זה שאמר הכתוב טוב שם משמן טוב שבעלי שמן טוב נכנסו למקום החיים ויצאו מתים, נדב ואביהוא נכנסו להקריב ויצאו שרופים, והם משוחים בשמן המשחה, וכתוב ותצא אש מלפני ד' ותאכל אותם, טוב שם משמן טוב, טוב שמו של בצלאל מבני אהרן שנמשחו בשמן המשחה, שבצלאל הקב"ה מעיד עליו ראה קראתי בשם בצלאל. כיון שהיה בכוח הבורא יתברך שבחר לבצלאל נתקיים כו'. עיין שם. בצלאל לא נכנס רק עם הקב"ה אמר לו.

משה רבינו נכנס רק על ידי סיבות

וזה הרעיון גם אצל משה רבינו שלא נכנס עד שלא אמרו לו, וברגע שהיה ויקרא אל משה אז נכנס וקיבל את הכוח להיכנס לשם. ר' אשר קרא לזה סיבות, דהיינו ברגע שיש לך סיבה אזי יש לך את הכוח להיכנס ושלא יקרה דברים שלא צריכים.

ברגע שאין מצווה אין מצוה

וכן כוחן של בני ישראל, לכן מקדימין ברכת המצות לעשיות המצוה, שיהיה עובר לעשייתן, למה, להראות כי כוח גשת אדם למעשה זו הוא מצד הציווי כנ"ל. דהיינו ברגע שאין מצווה אין מצוה, ברגע שיש מצווה יש מצוה. העיקר שיהיה בכל דרכיך דעהו שנכניס בכל דבר את הקב"ה. והעיקר לדעת שכל יום צריכים אנו לצאת ממצרים ולדעת שבעצם אנחנו במצרים ואם אנחנו לא שם זה הקב"ה שמוציא אותנו משם, ואז אדם מגיע להכרה שכל פעולה שאנחנו עושים לא אנחנו עושים אלא הקב"ה נותן לנו כוח לעשותו.

שיעור ב'

יום ב' כג' ניסן

איתא בשפ"א (תרל"א) וידבר ד' כו' לאמר אליהם. ואין מובן. בפסוק כתוב: וידבר ד' אל משה ואל אהרן לאמר אליהם. דברו אל בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו וגו'. לכאורה קשה למה כתוב פעמיים לאמר ומה מונח בזה?

הקב"ה עשה מצוה לא לאכול שקצים ורמשים

וי"ל על פי מה שאמרו חז"ל רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות ישראל הרבה להם תורה ומצוות. שנאמר ד' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר. ופירוש רש"י דשקצים ורמשים בלא זה מאוסים כו', רק שהקב"ה עשה מזה מצוה.

בני ישראל לא אוכלים אותם מצד ציווי הקב"ה

ז"ל רש"י: לזכות את ישראל, כדי שיהו מקבלין שכר במה שמונעין עצמן מן העבירות, מצד אחד הם מאוסים מאוד ואפילו בלי ציווי מהקב"ה לא היינו אוכלים את זה, אבל אנחנו מונעים מהם מצד ציווי מהקב"ה, לפיכך הרבה להן, שלא היה צריך לצוות כמה מצוות וכמה אזהרות על שקצים ונבלות, שאין לך אדם שאינו קץ בהן, אלא כדי שיקבלו שכר על שפורשין מהן.

הכוח לא לאכול הוא רק בבני ישראל

אבל יש כאן הבנה יותר עמוקה, אדם צריך לדעת זה ששקצים ורמשים מאוסים הם כוח מאת הקב"ה שהכניס בבני ישראל דווקא, כי יהודי הוא נגד התרי"ג מצוות כי רמ"ח איברים הם נגד רמ"ח מצוות עשה ושס"ה גידים הם נגד שס"ה לא תעשה ומזה עצמו אדם קץ מהם אפילו בלי ציווי מאת הקב"ה.

סיפור עם בעל תשובה

היה בעל תשובה אחד שאמר איך הוא חזר בתשובה וסיפר: שגדל בקיבוץ חילוני ולא ידע מה זה יהודי, אח"כ הוא שירת בצבא כמה שנים, ובסוף הגיע למזרח הרחוק ליד סין, ושם נהוג שפעם בשנה יש חג שכולם יוצאים ליערות ותפסים נחשים ועקרבים כדי לאכול אותם, תולים אותם על גבי מקלות ואוכלים אותם בשמחה. הגיע אחד והציע לו נחש לאכול כולם אכלו אותם בשקיקה והוא לא היה מסוגל לאכול אותו, והלך לאנגלי אחד ושאל אותו למה אני לא מסוגל לאכול את זה, וההוא ענה לו תתחיל לאכול וככה תתרגל ותפסיק להיגעל מזה, אבל הוא לא היה מסוגל לאכול אותו, ומשם בסופו של דבר חזר בתשובה.

הקב"ה מכניס לך שזה יהיה מגעיל

דהיינו כשאתה לא אוכל שקצים ורמשים אתה יכול למנף אותו לעוד יותר, שלא רק שהקב"ה אמר לך לא לאכול אלא הוא גם נתן לך במהות שאתה נגעל מזה ואתה קץ בהם, וממילא בכל פעולה אף מיעט נקודת אמונתו בו יתברך ג"כ מאתו יתברך, אי"כ הקב"ה נתן לך סיבה לא לאכול אותו ובזה אתה מקושר אליו פעמיים, דבר ראשון בגלל שהקב"ה אמר לך, דבר שני

הציווי עוזר לך שלא תעשה אותו ג"כ, ובזה אנו חוזרים כמו אדם הראשון לפני החטא, מצד אחד יש לי בחירה לאכול או לא לאכול, ומצד שני את הבחירה לא לאכול ג"כ לקחו ממנו.

בכל פעולה צריכים לדעת שבלי עזר אלוקי היינו מגשם אותו עוד יותר

אדם שלא שומע את זה נופל פעמיים, וכמו שאיתא בגמרא יומא: ונטמתם בס אדם מטמא עצמו מעט מטמאין אותו הרבה מלמטה, מטמאין אותו מלמעלה בעולם הזה מטמאין אותו לעולם הבא. תנו רבנן והתקדשתם והייתם קדושים אדם מקדש עצמו מעט מקדשין אותו הרבה, מלמטה מקדשין אותו מלמעלה, בעולם הזה מקדשין אותו לעולם הבא. דהיינו כל פעולה אדם צריך לדעת שמצד עצמו הוא היה מגשם אותו, וזה שהוא לא עושה את זה כי הקב"ה עוזר לו לעשותו, וממילא זה עושה שזה יהיה מגעיל.

אדם שחי עם הקב"ה כבר לא מסוגל לאכול אותו

וזה עצמו שהוא מגעיל הוא לא הסיבה שהוא לא אוכל אותו אלא הסיבה הוא כי הקב"ה ציווה עליו שלא לאכול אותם, א"כ רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, מצד אחד הרבה להם הרבה מצוות, ומצד שני מצוות זה צוותא שאנחנו מחוברים עם הקב"ה, ואז ברגע שאנחנו אחד עם הקב"ה בזה עצמו אנחנו כבר לא מסוגלים לאכול אותם כלל, אבל זה בתנאי שאתה חי את זה וכמו אותו בעל תשובה שהיה לו הרהור תשובה באותו רגע ובזכות זה התגייר בסוף, אבל עבודה שלנו הוא לדעת שאף מיעט נקודת אמנותו בו יתברך ג"כ מאתו יתברך, ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, וכמו שר' אשר היה אומר מה זה איתערותא דלתתא, אלא שאתה בעצמך לא הייתי מסוגל לא לאכול אלא כן הייתי אוכל בעצם לולי שהקב"ה עשה אותך יהודי, ואז אתה מתקשר עם הקב"ה עם היהודי שבך, ואז לא רק שהוא נותן לך לא לאכול אותו אלא הוא ג"כ שולח לך סיבות לא לאכול, ואז בעצם מנפת את המציאות לסיבה והתורה מחזיר אותך שאין לך בחירה כלל.

המצוות הם נר מצוה ותורה אור

והפירוש, שהקב"ה רצה שיהיו בני ישראל כל מעשיהם נמשך אחר התורה, זה שנתתי לך מצות זה לא עול, אלא נר מצוה ותורה אור, המצוות הם לא יותר מנר שלא מאיר אבל התורה שמשם מגיע המצוות מאיר, אדם שחי עם הנשמה שלו יכול להגיע אפילו מעל כסא הכבוד.

מצאנו שלושה סוגי קדושות

איתא בשפ"א (קדושים תרנ"ה) במדרש קדושים תהיו, יכול כמוני, תלמוד לומר קדוש אני, קדושתו למעלה מקדושתכם. דכתיב אין קדוש כד' כי אין בלתך, כי הקדושה אינו פרישה בלבד, דהיינו יש שלושה סוגי קדושות, יש קדושה של מלאכים שאין אצלם שום גשמי כלל, יש קדושה של כלל ישראל אף על פי שהם מעורבים בגשמי ובמקום טומאה אבל הם נבדלים מזה, וקדושה שלישית הוא קדושת הקב"ה שהוא מעל כולם אבל הוא נמצא במקומות הכי נמוכים שיכול להיות השוכן איתם בתוך טומאתם ומחיה כל דבר ומהווה כל דבר.

הקב"ה יכול להיכנס לכל מקום בעולם

קדושה אחת כענין שנמצא במלאכים, שהם נבדלים מכל גשמי. וקדוש ב' כענין שנמצא בישראל, שאף על פי שמעורבים בגשמיות ובמקום טומאה מכל מקום הם נבדלין. אך יש

קדוש למעלה מכל זה, והיא קדושתו יתברך שמו, שאף על פי שמלא כל הארץ כבודו, והוא מחיה כל ומהווה כל, אף על פי כן בקדושתו עומד, מה שאין בשר ודם יכול להשיג, יהודי שנכנס לכאלו מקומות יכול להפוך מסטרא דקדושה לסטרא אחרא.

היצר הרע שמח שאדם מגיע לדיוטא תחתונה

הבעל התניא אומר ברגע שיהודי מגיע לדיוטא תחתונה זה סחורה כמו זהב בשבילו שאז הוא נותן לו חיות משלו, דהיינו הוא לוקח ממנו החיות דקדושה ומכניס לו חיות משלו, ואז הוא מסתובב ומפרסם אותו ואומר תסתכלו על אלו שיש להם סטרא דקדושה ותסתכלו על אלו שנמצאים כאן ותראו שעוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו אפילו שעשה כל העבירות שבעולם. דהיינו יהודי צריך להיות בעולם ולא להיות.

אדם אפילו שהוא בגשמיות יכול להישאר בקדושה

ומעלה זו יש בישראל על המלאכים, שהרי בני ישראל ירדו למצרים ומכל מקום נשאר בקדושה. דהיינו אפילו שנמצאים בגשמי והגוף שלהם גשמי מכל מקום יכולים להישאר בקדושה, וזה על ידי שאדם מקשיב לעצמו אז הטומאה לא יכול להגיע אליו כלל. וזהו השבח שמשבחין לבני ישראל כשושנה בין החוחים כו', שאף על פי שהם מעורבים בעולם הזה, עם כל זה הם כשושנה אטומה, ושומרים הפנימיות קדושה שבתוכם.

בני ישראל יש להם שתי קדושות

הצדיקים הדבקים בו יתברך גם המה מתרוממין וזוכין לבחינת הקדושה, כי למלאכים קדושה אחת ולבני ישראל שני קדושות. דקדושת המלאך מה שהוא נפרש ונבדל מגשמיות, אבל זה לא קדושה שמגיע מעבודה, אבל יש עוד קדושה שניתן לישראל, שהגם שהם בגשמיות ובלבוש גשמי, אף על פי כן יכולין להישאר בקדושה.

אדם שמחובר לעצמו יכול להגיע לפנימיות

[נחזור לשפ"א שהתחלנו]. והפירוש, שהקב"ה רצה שיהיו בני ישראל כל מעשיהם נמשך אחר התורה, דהיינו קודם אדם צריך להיות מחובר לעצמו ולדעת שהחיות הוא לא החיצוניות שזה הגוף אלא הפנימיות, ואז אתה מקבל שתי דברים דבר ראשון אתה מקיים את המצוות ודבר שני אתה מקבל את הסיבות של התורה שמונעים ממך מלעשות דברים רעים, שבלי התורה הייתי בעצם יותר גרוע מהרשע אפילו וכלשון הפרי הארץ הנ"ל: ואם כה יאמר לא חפצתי בך כל אילי נביות לא יועילו לו לקדש עצמו.

אי אפשר מגיע כי הקב"ה גזר עלי

שגם מה שאי אפשר להיות באופן אחר, כי בעצם אני לא רוצה לאכול אותם כי זה מגעיל אותי, מכל מקום צריכים ממך שיהיה כוונת המעשה על פי התורה. לדעת שגם זה שמגעיל אותך שזה ג"כ מאת התורה. וכן כתבו חז"ל אל יאמר האדם אי אפשר בבשר חזיר, רק אפשרי ומה אעשה אבי שבשמים גזר עלי. אפשר לומר זאת בשני אופנים או שאפשרי רק אני לא עושה זאת כי הקב"ה אמר, או שזה עצמי שאי אפשר מגיע בגלל שהקב"ה גזר עלי ובלי הקב"ה גם האי אפשר לא היה לי, ואז החיבור שלך שכל דבר מגיע מאת הקב"ה הוא עוד יותר גדול.

דברי האור החיים הק' על אי אפשי

איתא באור החיים הק': טעם אומרו לי, יתבאר על דרך אומרים ז"ל אל יאמר אדם אי אפשי בבשר חזיר וכו', אלא אפשי ואפשי אלא אבי שבשמים וכו', והוא אומרו והייתם לי קדושים, שתהיו פרושים לי לשם מצותי, ולא לצד תיעוב הדבר הנאסר, ולזה סמך מאמר זה להבדלת בהמה וחייה, לרמוז למה שכתבנו.

אדם צריך להיות קדוש

איתא בשפ"א (ליקוטים קדושים) קדושים תהיו כי קדוש אני ד' אלקיכם. היינו שמצד זה שאני קדוש ואינני רוצה בהתדבקות החומר, מצד זה ילמד האדם להיות קדוש. ועוד איתא (שלח תרל"ב) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וגו' למען תזכרו וגו' והייתם קדושים לאלקיכם, פירוש, ולא תתורו כו' יהיה כדי לזכור, להתדבק בהשי"ת שזכרון הוא דביקות, כי יוכל בר שכל למאוס בעולם הזה מעצמו, ואמרו ז"ל אל יאמר אדם אי אפשי בבשר חזיר, רק אבי שבשמים גזר עלי, וזה שאמר ולא תתורו כו' למען תזכרו כו'. וזה שאמר והייתם קדושים לאלקיכם, שהפרישה מגשמיות יהיה לאלקיכם, כדי להתדבק בו.

ביאור עבר ושנה נעשה לו כהיתר

כי באמת מה שבכוח איש ישראל למאוס בגשמיות זה שאדם נמאס מגשמיות הוא על ידי שהוציאנו ממצרים כו'. וכמו שאמרנו כמעשה ארץ מצרים וכמעשה ארץ כנען שרק יהודי מסוגל לומר כן אבל גוי לא מסוגל לומר כן. וזה נקרא עבר עבירה ושנה נעשה לו כהיתר, דהיינו פעם ראשונה דופק לו הלב כשעושה העבירה, פעם שנייה כבר לא דופק לו הלב, ובפעם שלישית נהיה לו מותר הדבר, באמת זה לא מותר כי הנפש שלו בעצם סובל והוא מרגיש רע מזה אלא האור כ"כ מוסתר כרגע וממילא נעשה לו כהיתר, וכן ח"ו קורה בעת צרה, וכדי לעורר בחזרה את הכוח שיהיה נמאס מגשמיות ושיהיה לו את הציווי מאת הקב"ה אז צריכים לקיים את המצוות לא רק בגלל הציווי החיצוני אלא גם מכוח הציווי הפנימי שזה נר מצוה ותורה אור, וברגע שאדם מחובר לחלק הנשמה הוא מתעורר ולא נופל לגשמיות.

על ידי המצוות מגיעים לפנימיות

איתא בשפ"א (מסעי תרל"ג) וצריך להיות הרצון של האדם בפרישותו מגשמיות כדי להתדבק בהשי"ת שיוכל להיות בר לבב, דהיינו התרי"ג מצות הם תרי"ג עצות להיות דבוק בהקב"ה אבל בלי התורה אי אפשר להיות דבוק בהקב"ה. אדם יש לו את זה בתוך עצמו אבל זה מעט אור בתוך הרבה לבושים, ואיך נותנים תגבורת להנשמה שנמצאת כאן, אלא כל פעם שאדם עושה מצוה ברגע שאתה לא מתכוון לחיצוניות של המצווה אלא לפנימיות אז הפנימיות שלך עם הפנימיות של המצוה מתחברים ביחד ואז מין במין לא רק שאינו בטל אלא חוזר וניעור עוד יותר עם תוספת כוח.

הקב"ה נתן חן לגשמיות

אבל לא מצד שנבזה בעיניו הגשמיות, נכון שמצד אחד יש לך את המציאות שזה מגעיל אותך אלא אתה צריך לעשותו בגלל ציווי הקב"ה, וכמו אדם שלא יאכל לאכול מצות מצד הרופאים אבל הוא בכל זאת יאכל מצד כי הקב"ה ציווי לנו לאכול בליל הסדר וזה מצווה, או הפוך שאדם לא יאכל לעשות משהו שזה יהיה בגלל שהקב"ה אמר ולא בגלל שאתה חושב ממילא

שזה לא טוב בשבילך, ואז בעצם אתה מחובר לזה. **ולכך נתן השי"ת חן לגשמיות**, לכאורה למה הקב"ה נתן חן לגשמי ואח"כ הוא אומר לנו שאסור להיכנס לגשמי, שיפסיק את החן וככה לא יהיה לנו יותר תאוות, אלא מלאך יש לו קדושה אחד משא"כ לבני ישראל יש שתי קדושות ולהקב"ה הוא יכול ג"כ להיכנס בתוך טומאה ממש, **כדי שיהיה מעשה האדם רק לשם שמים**.

אדם צריך לדעת שבלי עזר ממעל הוא לא מסוגל לעשות שום דבר

ר' אשר היה אומר שלפני כל פעולה אדם צריך לחשוב ככה, אפשר לומר שאני הולך להתפלל ואפשר לומר שבלי עזר אלוקי לא הייתי מתפלל כלל, אפשר שאני אומר עכשיו שיעור ואפשר לומר שבלי עזר אלוקי לא הייתי אומר שיעור כלל, דוד המלך כשהיה קם כל בוקר היה אומר רגלי מוליכות אותי לבית הכנסת אבל אני קם בעצם ללכת למקום אחר לגמרי אבל רגלי מוליכות אותי לבתי כנסיות ובתי מדרשות, אבל צריכים סיבה של שלא לשמה שזה מביא אותי לשמה.

הבוקר טוב של החסידים

מסופר על הרה"ג רבי שניאור קוטלר זצ"ל בנו של הרה"ג רבי אהרן קוטלר זצ"ל שהיה חתן הרה"ג רבי איסור זלמן מלצר זצ"ל, שפעם אחד נסע לארץ ישראל לבקר את סבו הגדול, ואמר לו שבדרך כלל אני מתפלל אצל החסידים אבל לכבודך אני ילך היום להתפלל אצל הליטאים. הנכד קם בבוקר כדי להתפלל עם סבו בנץ אצל הליטאים, אבל ראה שהרב יושב ולומד ובשעה שבע הלך להתפלל אצל החסידים, ושאל אותו מה קרה, ענה לו סבו אני חשבת באמת ללכת להתפלל אצל הליטאים אבל חסר לי הבוקר טוב של החסידים שזה עושה לי את היום.

לאיפה שאדם הולך זה סיבות

דהיינו גם זה שאני הולך לשם זה סיבות מאת הקב"ה, גם הבחירה שאני הולך גם זה מאת הקב"ה, רק על ידי המצוות אנחנו קשורים להקב"ה וככל שיש לי עוד יותר נקודות של היתר אבל אני לא מתחמק מהם בגלל שיש שם טבע אבל אני לא לוקח אותי לעצמי אלא גם זה אני נותן להקב"ה אז אני עוד יותר מחובר להקב"ה.

אפשר לעשות אותו פעולה אבל זה תלוי במחשבה שלך

וזהו והתקדשתם אדם שעושה מצוה הקב"ה רוצה שתתחבר לפנימיות של המצווה, **שעל ידי שאינו דבוק בגשמיות, רק בפנימיות חיות הדבר**, שזה ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, וזה נקרא ואתם הדבקים בדי אלקיכם להיות דבוק בהקב"ה, א"כ כל מצוה שאתה עושה ובחרת בחיים ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב את המוות ואת הרע ואתה יכול לעשות אותו פעולה אבל זה שתי דברים אחרים, שנים שצלו פסחיהם אחד אוכל לשם תיאבון דהיינו שעושה אותו פעולה כמו הצדיק רק שלא משתמש במחשבה שלו לשם מצוה זה רשעים ישלו במ וזה הוא לא מינף שום דבר להקב"ה, ואחד אוכל לשם מצוה והוא צדיקים ילכו במ, דהיינו המצוות הוא לזכות את בני ישראל, ואז לא רק שתקבלו את התורה אלא תקבלו גם את המצוות, אבל העיקר להתחבר לנקודה של התורה שנמצא בתוך המצווה.

יהודי יש לו כוח לחיות עם הפנימיות

זהו והתקדשותם, אדם מקדש עצמו מלמטה כו', שעל ידי שאינו דבוק בגשמיות, רק בפנימיות חיות הדבר, שהפנימיות הוא נבדל מחומר הדבר אף על פי שהוא בהגשם, כן צריך להיות כוונת העושה כנ"ל. וכמו שאמרנו מקודם שזה הכוח של יהודי בכל דבר.

לפעמים מתקרבים על ידי הריחוק

זהו שכתוב לאמר אליהם, דהיינו תדבר לעצמך ותראה איפה שאתה לא יכול לגשת לשקצים ורמשים אז תיידע שגם זה לא שלך אלא מאת הקב"ה, כי גם מיעט נקודת אמונתו בו יתברך ג"כ מאתו יתברך, ובלי זה לא הייתי מגיע לזה, וברגע שאתה חי ככה אז אתה מתחבר לחיות של ממלא כל עלמין שנמצא בתוך השקצים ורמשים ואתה חי עם הפנימיות בכל דבר, ואז אדם יודע שבכל מצוה עשה שעושה הוא מתקרב להקב"ה ובכל מצוה לא תעשה הוא ג"כ מתקרב רק על ידי הריחוק של אותו דבר בעצמו, וזה על ידי שאני חי שהרצון שלי לא לאכול את השקצים ורמשים הוא מאת הקב"ה ואז אני מתחבר לפנימיות של המצווה, ואז אדם מקדש עצמו מעט מלמטה שזה הפעולה לדעת שזה שמגעיל אותי שזה מאת הקב"ה אז מקדשין אותו הרבה מלמעלה, דהיינו ברגע שאתה חי כל דבר כאן למטה שזה מאת הקב"ה אז הוא נותן לך הרבה יותר, ברגע שאתה חי כאן למטה עם הממלא כל עלמין אז הקב"ה נותן לך את הסובב כל עלמין, וגם אדם שמקדש את עצמו כאן בעולם הזה אז טועמיה חיים זכי ואז מקדשין אותו בעולם הבא.

יש כאן שלושה עבודות

דהיינו שיש כאן שלושה עבודות, דבר ראשון לקדש את עצמו למטה במעט, דהיינו לקחת את הענין שזה מגעיל אותך לדעת שזה לא אתה אלא שזה הקב"ה, ואז הגעתי למצווה בעצמו, וברגע שאדם מגיע להכרה שזה שמגעיל אותו הוא הפנימיות ולא החיצוניות אז הוא חי עם הממלא כל עלמין ואז הקב"ה יתן לך את הסובב כל עלמין, וגם כמה שאדם מקדש את עצמו בעולם הזה אז טועמיה חיים זכי ואז מקדשין אותו הרבה מלמעלה ובעולם הבא.

דברי המדרש תנחומא על או אפשי

ואף שבלא זה נמאס, ואיך יאמר אפשי בו, אם זה באמת נמאס לך איך אפשר לומר אפשי בו, אלא רב תנחומא בן חנילאי אמר, התיר להם את האסורים ואת השקצים ואת הרמשים. משל למה הדבר דומה. לרופא שהלך לבקר שני חולים, ראה אחד מהם שהיה בסכנה, אמר לבני ביתו, תנו לו כל מאכל שהוא מבקש. ראה האחד שעתיד לחיות. אמר להם: כך וכך מאכל יאכל וכך לא יאכל. אמרו לרופא, מה זה. לזה אתה אומר יאכל כל מאכל שהוא מבקש, ולאחר אמרת לא יאכל כך וכך. אמר להם הרופא, לזה שהוא לחיים, אמרתי לו זה אכל וזה לא תאכל. אבל אותו שהוא למיתה, אמרתי להם, כל מה שהוא מבקש תנו לו שאינו לחיים, העיקר שלא יהיה לו עגמת נפש מזה שלא אכל.

מה שמפריע לחיבור שלך אל תעשה

וכך הקדוש ברוך הוא התיר לגוים השקצים והרמשים. אבל ישראל שהם לחיים, אמר להם: והייתם קדשים כי קדוש אני, אל תשקצו את נפשתיכם, את זה תאכלו, ואת זה לא תאכלו, לא תטמאו בהם ונטמתם בם. למה, שהם לחיים, שנאמר: ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים

כלכם היום. כתוב מה דסני לך לחברך לא תעביד, מסביר המגיד ממעזריטש זי"ע מה שמפריע לחיבור שלך עם הקב"ה אל תעשה, וזה הכוח מגיע מאת הקב"ה, אלא אדם צריך להחליט לבד מה מחבר אותו ומה מנתק אותו מהקב"ה. וצריכים לדעת שגם זה בעצמו שמה שמפריע לך להתחבר ואתה לא מתחבר גם את החישוב הזה מגיע מהקב"ה.

הכוח לחיות עם הקב"ה נמצא אצל כל אחד

רק הפירוש, להיות המניעה מצד ציווי השי"ת יותר מהמיאוס מצד עצמו, ובלי הציווי מאת הקב"ה לא היה בכלל מיאוס מצד עצמו, שאף בהכרח כזה שיהיה גובר המיאוס, וגם מצד זה אדם לא אוכל כלל, אבל אני צריך ממך שתיידע שגם זה בעצמו שנמאס לך מגיע מאת הקב"ה וזה נמצא בתוך כל יהודי ויהודי. מכל מקום מצד מאמר השי"ת נרחק יותר ממנו כנ"ל.

שיעור ג'

יום ג' כד' ניסן

איתא בשפ"א (תרמ"ה) בפסוק קרב אל המזבח, פירש רש"י למה אתה בוש, לכך נבחרת. לכאורה צריכים אנו להבין למה באמת התבייש אהרן ממה שעשה?

אדם צריך לטפל בבושה רע שיש לו

אלא ופירשו המפרשים לכך נבחרת הואיל ואתה בוש. ובדגל מחנה אפרים איתא: ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח וגו', ופירש רש"י לפי שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת. עד כאן. והוא תמוה, משום שנבחר בזה לא יסתלק הבושה מעליו. זה נשמע כמו טיפול, אבל יש בושה רע שזה שולט על אדם, ועבודת האדם הוא לטפל בזה ושאתה תשלוט על הבושה, הנועם אלימלך נותן עצה של ארבעים יום לטפל בבושה שיש לו. או להתפלל בקול וככה זה יעבור. אבל כאן זה נראה כאילו מי שיש לו בעיות בבושה מטפלים בזה ליד המזבח.

אדם שיש לו רוח נשברה הוא יכול לגשת למזבח

אבל הבעש"ט הק' אומר בדיוק הפוך, שהקב"ה חיפש למזבח דווקא אחד שיש לו בושה ויראה, והנה שמעתי מן אדוני אבי זקיני זללה"ה פירוש על זה, מפני שיש לך יראה ובושה מן השם יתברך לכך נבחרת, כי זבחי אלוקים רוח נשברה. אדם שיש לו רוח נשברה הוא מתאים לגשת לעבודת ד' במזבח. וכבר נזכר זה בכתבי האר"י ז"ל, והנה דבריו הקדושים בוודאי צריכים לפני ולפנים וכבר בארתי בקצרה על דרך אויביו אלביש בושתי ועליו יציץ נזרו כי הבושת ילבשו שוטנים ויעטו כמעיל בשתם ועליו על העובד ד' יציץ נזר הקודש ונעשה מן בשת שבת עיין שם.

דווקא אחד שלא ראוי הוא באמת ראוי להיות שוחט

ההסבר בזה הוא, כי בושה נקרא שאני לא מבין איך אני יעשה כזה דבר, ואני לא מבין איך אני בכלל ראוי לזה, ואני לא יודע איך אני יצליח בזה ואני עוד בטוח שאכשל בזה. החפץ חיים חיפש פעם שוחט לעירו, וניגש לאחד לשאול אותו האם הוא רוצה, והוא ענה שהוא לא יכול ולא מתאים ולא ראוי לזה כלל, אז אמר לו הח"ח מה אתה חושב שאני ייקח שוחט שחושב שהוא ראוי לכך, אלא אני רוצה דווקא אחד שלא ראוי לזה כלל.

עיקר לעשות כל דבר באמונה

ועל דרך עבודה נראה לומר שהקב"ה צריך שנעבוד אותו באמונה, הפרי הארץ אומר שככה נכנסים לתפילה מי אנכי שאזכה להתפלל, הדרך להיכנס לעבודת השם הוא על ידי הביטול שלך, בתפילה אנו אומרים הללו נפשי את ד' הללו את שם ד' אני מוסר כל דבר להקב"ה, לך ד' הגדולה והגבורה והתפארת וכן הלאה, העיקר הוא הביטול להקב"ה, כשאדם אומר אלוקי נשמה שנתתי בי טהורה היא לא רק שאומר את המילים אלא הוא גם מתבייש כשאומר אותם זה מוסיף לביטול ולהכנעה שלו להקב"ה ולדביקות שלו, שהוא בעצם לא מסוגל לעשות שום דבר ורק הקב"ה עושה כל דבר, והעיקר שעושה כל דבר עם אמונה נחת רוח לפני שאמרת ונעשה רצוני.

אחרון בגלל הבוש בחרו בט

א"כ אותו דבר כאן רק בגלל שאתה מתבייש בוחרים אותך כי רק כאלו אנשים אנחנו מחפשים. וראה עוד בשער מאמרי רז"ל קרב אל המזבח, שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת. הנה מלת לכך נראה דוחק קצת. והענין הוא, כי חוזר אל מה שאמר שהיה בוש, והיתה בו מידת הבושה והענוה, ואמר מפני שיש בך מידת הענוה יתירה על זולתך, לכך נבחרת.

מדרגת בני ישראל היה על ידי תשובה

איתא בשפ"א (תרל"ז) וזה שאמר אהרן למה אתה בוש, לכך נבחרת. שאהרן היה בוש על ידי חטא העגל, ואמר לו משה רבינו ע"ה כי מדרגת בני ישראל עתה על ידי התשובה, ולכן הוא שייך לזה דיקא, ואין צריך להתרחק על ידי החטא, שניתקן על ידי תשובה.

נשיא שחטא יכול להיות נשיא

ועוד איתא שם (תרל"ט): לכן איתא קרב אל המזבח, למה אתה בוש, לכך נבחרת. פירוש, כי בני ישראל היו עתה בחינת בעלי תשובה, ולא היה יכול להיות כהן גדול שלהם רק מי שהיה בכלל החטא. אמרנו אשרי הדור אשר נשיא יחטא. לכאורה היה עדיף שיהיה נשיא כזה שלא חטא כלל, ולמה אומרים אשרי הדור, אלא מסביר הבעש"ט הק' נשיא שחטא ועשה תשובה הוא מבין אותם והם מבינים אותו, א"כ עכשיו צריכים דווקא אותך כי היות שהייתי שם א"כ אתה מבין אותם, א"כ למה אתה בוש לכך נבחרת.

לפעמים נכשלים כדי להורות תשובה לרבים

ומשה רבינו ע"ה נתן לו התנצלות לומר שכמעט היה מוכרח להיות נכלל בחטא זה, בעבור שיוכל להיות כהן גדול שלהם, ומצד זה נכשל בחטא, ולא מעצם נפשו, כי היה צדיק גמור. דהיינו הוא נתן חיזוק שאדם שנופל זה לא קורה לעצמו אלא היות שיש הרבה אנשים שצריכים את החיזוק שלך ואתה מגיע למקום הזה כדי לחזק אחרים, לא היה ראויים לאותו מעשה אלא כדי להורות תשובה לרבים, דהיינו דוד המלך אמר בחנני ד' ונסני צרפה כליותי וליבי ורצה שלא רק הוא יהיה במצב הזה אלא רצה שכל בני ישראל יהיו במצב כזה שהכל הולך להם חלק וכולם במצב של בחנני ד' ונסני צרפה כליותי וליבי, אבל הקב"ה אמר שאני לא צריך את המציינות אלא את העמל ואת הכנעה ואת הביטול.

יש שתי סוגי ביטול לבטל

יש ביטול שיש לי הרבה ואני מבטל כל דבר להקב"ה, ויש ביטול שאני חושב שאני לא יכול לגשת מרוב בושה ועכ"ז אני ניגש ואני מבטל את הרגשות האלו להקב"ה, והביטול הזה הוא הרבה יותר חזק מאדם שלא חטא כלל, למה, אדם שלא חטא כלל נכון שגם הוא מבטל את הלימוד שלו להקב"ה שכל דבר מגיע ממנו יתברך, אבל את הבושה אין לו, אבל אדם שחטא וגם היה גדול אזי יש לו גם את הביטול וגם את הבושה להקב"ה, א"כ למה אתה בוש לכך נבחרת לך יש עוד מעלה של בושה שאין אותו לכולם, דהיינו הייתי צריך לחטוא כדי שתוכל לעבוד את הקב"ה גם על ידי ביטול וגם על ידי הבושה.

דוד שעבר את החטא הוא מלך ישראל שחי וקיים

דוד המלך היה צריך לעבור מה שעבר כדי להגיע למצב לעבוד את הקב"ה גם על ידי ביטול וגם על ידי בושא, ולמעשה לא עבר אותם בשבילו אלא בשבילנו שעד היום הזה נוכל לגשת לעבוד את הקב"ה, דוד מלך ישראל חי וקיים, הכוח של דוד המלך הוא לא להישבר, מזמור לדוד בבוא אליו נתן הנביא כאשר בא אל בת שבע, במקום שמישהו אחר היה נשבר בכזה מצב אבל דוד שמע שם הרב כבסני מעוני ומחטאתי טהרני כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד, הכוח הזה נותן לנו כוח עד היום לגשת לעבוד את הקב"ה. אותו דבר אדם שנופל צריך לדעת שיש אלפים ורבות יהודים שמחכים לחיזוק שלך שתחזק אותם מאיפה שנפלת.

כל מצב של הבית המקדש היה מצב של ביטול להקב"ה

[נחזור לשפ"א שהתחלנו]. ובמקום אחר כתבנו כי עתה היה צריך להיות התיקון בבחינת בעלי תשובה. הקב"ה רוצה אותך לפעמים בבחינת בעלי תשובה. כל הקרבנות שהקריבו היה שם סמיכה ווידוי דהיינו כל המצב של בית המקדש היה להיכנע להקב"ה, וזה היה שלוש פעמים בשנה יראה את כל זכורך. החידושי הרי"מ אומר מי שאין לו קרקע לא צריך לעלות לבית המקדש בשלוש רגלים ורק מי שיש לו קרקע הוא צריך לעלות ברגל. לכאורה למה, אלא מי שיש לו קרקע הוא חושב אני ואפסי עוד וממילא הוא צריך לעלות לבית המקדש ולתת שם את הביטול להקב"ה, אבל מי שאין לו קרקע וכל רגע חי בתחושה שהולכים לזרוק אותו מהבית ולא בטוח בשום דבר, הוא כבר נמצא במצב של ביטול כשהוא בבית עוד לפני שעלה לשם בפועל ממש, א"כ המצב של הבית המקדש והקרבנות היה מצב של ביטול, מי היה הכי גדול בבני ישראל משה רבינו, אבל הוא לא ידע אם הוא הולך להיות כהן גדול או אהרן אחיו, ואז אמר לאהרן שאתה צריך להיות כהן שלך יש מעלה מה שאין לי.

משה רבינו לא היה לו הנקודה של הבושא

לכאורה למה רק דוד זכה שיהיה דוד מלך ישראל חי וקיים ולמה לא משה רבינו שהיה רבן של ישראל, אלא נכון שמשה רבינו היה זה לעומת זה של בלעם והיה עניו מאוד מכל האדם, וכמו שהפרי הארץ אומר שמה שבלעם עשה בפועל ממש עבר במוחו של משה רבינו דק שבדק, ושם היה חי את הרחמים ואת החסד שהקב"ה מחזיק אותנו כל שנייה וכל רגע, והיה באמת נאמן ולא לקח לעצמו שום דבר, אבל בפועל הוא לא נפל וממילא לא זכה שיהיה משה רבינו חי וקיים, משא"כ דוד המלך נפל בפועל עם בת שבע ואז זכה לדוד מלך ישראל חי וקיים והיה לו דרגה יותר גדולה ממשה רבינו. אותו דבר היה כאן, נכון שמשה רבינו היה בו הנקודה של ביטול אבל אהרן מה הוא היה בו שתי דברים גם הביטול וגם הבושא ומשום הכי הוא זכה להיות הכהן גדול ולא משה רבינו.

משה רבינו לא נפל בפועל ממש

ורמזו במדרש דלכך כתיב ויהי לשון צער, כי בעצם משה רבינו היה צריך להיות כהן גדול אלא היות שאמר שלח נא ביד תשלח ממילא נעשה אהרן אחיו הכהן. מה שלא היה משה רבינו ע"ה הכהן, כי אז היו במדריגת צדיקים גמורים. כמו שדוד המלך רצה שכולם יהיו צדיקים גמורים גם משה רבינו רצה כן, אבל הוא היה באמת צדיק כי לא נפל בפועל ממש וממילא לא זכה לכל הנ"ל.

הכהן הוא רק שליח

וב' צדיקים אלו היו מוכנים להיות עובדי המקדש, גם משה רבינו וגם אהרן הכהן, דכתיב משה ואהרן בכוהניו. ששתיהם היו יכולים להיות עובדי בית המקדש. ולמה באמת כן, אלא מה זה כהן שליח, כי הכהן השליח צריך להיות בטל לגמרי אליו יתברך. כי שליח נקרא שמבטל את עצמו לגמרי למשלח.

שליחו של אדם כמותו

הרה"ג רבי שלמה קלוגער זי"ע הגיע לבקר את הגרעק"א זי"ע ודיברו בלימוד, ובאמצע הבין הגרעק"א שרבי שלמה ממהר ללכת הלאה, ושאל אותו לאן אתה ממחר, וענה לו שיש לו חתונה כאן בעיר וממהר לשם. אמר לו הגרעק"א גם אני בעצם צריך ללכת לאותו חתונה אבל אין לי זמן ללכת לשם ואני מבקש ממך אולי אתה יכול ללכת לשם גם במקומי.

הלך לשם רבי שלמה ורקד שעות רבות בלי לעצור, ובדרך כלל הולכים לחתונה לעשר דקות ולא יותר וכאן ישב כ"כ הרבה זמן, ושאלו אותו רבי מה קרה היום שאתה משתתף כ"כ הרבה זמן ועוד ורקד עם כל הכות, ענה להם רבי שלמה הרי כרגע אני שליח של הגרעק"א ושליחו של אדם כמותו וממילא אני לא רוצה להפסיק שניה אחד להיות רעק"א.

ככל שאדם מתבייש יותר הוא מתחבר יותר

א"כ כהן הוא אחד שמבטל את עצמו להקב"ה ואת זה הקב"ה רוצה, אותו דבר שבת זה ביטול וכמו שאמר לפני זה ששבת אותיות בושת, א"כ ככל שאדם מתבייש יותר הוא מתחבר יותר לשבת, אותו דבר בעבודת השם אדם שנכנס לבית המדרש להתפלל ונעמד על מקום שלו ככל שנכנס יותר עם בושא שאני ברוב חסדך אבוא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך ואני בעצם לא יכול להיכנס לשם וזה רק חסד מאת הקב"ה שעוזר לי ונותן לי להיות כאן, וזה בעצם מה שהקב"ה רוצה ממך בבית המדרש ושום דבר לא יותר מזה.

משה ואהרן הרגישו עצמם לכלום

כי הכהן השליח צריך להיות בטל לגמרי אליו יתברך, ומי היה מוכן לזה רק משה ואהרן שכתוב אצלם משה ואהרן בכוהניו, כמו שכתוב אצלם ונחנו מה, שהם באמת הרגישו את עצמם לכלום, ופעם אחרת כתיב ואהרן מה הוא, כי היה להם ביטול הגמור.

שתיקה רועמת זה לא שתיקה

איתא בשפ"א (תרמ"א) בפסוק הוא אשר דיבר כו' בקרובי אקדש כו' וידום אהרן. אין פירוש וידום דייקא על הקול, דהיינו לשתוק רק בקול ולא לדבר, כי אז זה שתיקה רועמת שזה כלום, אלא העיקר הוא לשתוק גם בלב ולבטל את עצמו לגמרי להקב"ה, העיקר לא להיות צודק אלא חכם, רק שביטל עצמו, גם במחשבה גם בדיבור וגם במעשה להקב"ה, כענין אמרם לא מצאתי לגוף טוב משתיקה. ר' אשר היה אומר העיקר לסגור את המוח, ולא לתת שהמוח יספק את האש לכולם.

ברגע שהקב"ה מצווה לך אז נותן לך גם את הכוח לזה

כי זה שנאמר בקרובי אקדש, להודיע כי לא מצד מעלת האדם יכול להתקרב אליו, רק בכוח ציווי הבורא יתברך, ברגע שהקב"ה מצווה לך לעשות משהו הוא גם נותן לך את הכוח להתבטל אליו יתברך, אבל כשאין לך את הציווי קשה מאוד להתבטל להקב"ה, וכמו שאמרנו מהפרי הארץ אדם עושה חשבון מי אנכי שאזכר להתפלל ואז עם אמונה הוא ניגש לתפילה כי נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני, אבל את האמונה מקבלים רק מכוח המצוות, משא"כ בלי ציווי אין אמונה ואין כוח לשום דבר, שעל זה נענשו נדב ואביהוא, כמו שנאמר אשר לא צוה. ואז ג"כ לא קיבלו כוח ואמונה להתקרב להקב"ה, דהיינו כל מצוה נותן לאדם כוח להתבטל אליו יתברך.

אדם שמתחבר להקב"ה יש לו כוח להתבטל

ומיד למד אהרן זאת, וזה וידום, אהרן קלט את הנקודה שלהם שזה היה אשר לא צוה אותם, כענין שנאמר ואהרן מה הוא. ולכן בחר בו הקב"ה, שעושה השליחות רק לרצון הבורא יתברך המצווה. ואם הקב"ה נתן לך משהו אז תיידע שהוא נתן לך זאת והוא נותן לך את הכוח לזה והוא רוצה למנף אותך למקום שלא יכולת להגיע בלי זה, אבל בלי שאדם מחבר את עצמו להקב"ה אז אין לו את הכוחות להתבטל, וזה כל העניין של הצלחה מלשון וצלחו את הירדן, אדם שמצליח נקרא אחד שחי עם הנשמה ולא עם הגוף.

הגאווה לא נותנת לאדם להתבטל

[נחזור לשפ"א שהתחלנו]. וב' צדיקים אלו היו מוכנים להיות עובדי המקדש, דכתיב משה ואהרן בכוהניו. ולמה באמת כן, אלא כי הכהן הוא בעצם השליח, שכל המצות שאדם עושה הם עצות להיות דבוק בהקב"ה, וברגע שאדם נותן ביטול בגוף אז אתה מחובר לנשמה שהוא חלק אלוקי ממעל ממש, ומי מפריד ביניכם זה אנכי עומד ביני וביניכם, דהיינו האנכי שבאדם הוא מפריד בינו להקב"ה, וברגע שמבטלים את הגוף אז מגיעים לנשמה ואז מאחדים את הממלא עם הסובב כל עלמין. צריך להיות בטל לגמרי אליו יתברך.

משה רבינו לא היה יכול להגיע לביטול הגמור כי לא נפל בפועל

כמו שכתוב אצלם ונחנו מה, ופעם אחרת כתיב ואהרן מה הוא, כי היה להם ביטול הגמור, א"כ לכאורה אם משה רבינו היה באמת כ"כ מבוטל לפני הקב"ה למה באמת משה רבינו לא נהיה כהן גדול, הרי באמת מחפשים אחד שיודע לחיות עם ביטול לפני הקב"ה, אבל משה רבינו נכון שהיה עניו מאוד אבל בפועל הוא לא נפל רק במוח הוא נפל וידע שיכול ליפול אבל בפועל הוא לא היה שם כלל, רק משה רבינו ע"ה היה עניו בבחינת צדיק גמור, ואהרן בא אל הביטול בבחינת בעל תשובה. הכל היה כדי להורות תשובה לרבים, כל הנפילה היה בשביל מישהו אחר שיגיע לאן שיגיע ולא יישבר שם שיהיה לו את הכוח להתחזק שם ולעלות להקב"ה.

הגוף לא נותן לך לחשוב רק להישבר

כי הגוף באמת לא נותן לאדם לחשוב רק להישבר ולא לעלות ומכניס לו כל מיני מחשבות מי יודע אם הקב"ה בכלל רוצה אותי יותר, וכל מיני דמיונות שהיצר הרע מכניס לו כל הזמן, ופתאום נהיה כזה צדיק ולא רוצה להפריע להקב"ה ח"ו עם כאלו מחשבות, אבל העיקר

לבטל את עצמך גם היצר הרע שאומר שזה לא מתאים לך שום דבר, ואת הכוח הזה לוקחים מחטא העגל שזה בעל תשובה.

הבעל תשובה יש לו המעלה של הבושה

ומה ההבדל בין בעל תשובה לצדיק גמור הרי שניהם מבטלים את עצמם להקב"ה, א"כ לכאורה הרי משה רבינו יותר טוב שהיה נקי לגמרי לעומת אהרן הכהן שהיה עליו כמה נקודות שחורות במשך חייו, אבל את החלק של הבושה אין לצדיק גמור לעומת זאת הבעל תשובה יש לו את החלק של הבושה ג"כ, **ויתכן לומר כי העניויות בבחינת צדיק גמור אינו בוש לקרב עצמו**, זה נקרא בושה טבעית, וכשהעניויות בא על ידי התשובה צריך התקרבות. ואז יש לו כזה בושה שגם את זה הוא צריך לבטל להקב"ה כדי להתקרב להקב"ה.

שתיקה אחד הוא הרבה יותר מתפילה

אתמול אמרנו שרצה להתארגן יום תפילה בשנים שהתחיל הפרעות של הערבים בירושלים, ונכנסו לר' אשר לשאול חוות דעתו בעניין, ואמר ששתיקה אחד לחבר שמציק לך ואתה שותק ולא עונה זה הרבה יותר מכל התפילות שיהיה שם, ובעצם כל התפילה זה ביטול להקב"ה, א"כ אדם שמבטל ומוותר לשני זה המתקת דינים בשורשם הכי גדול שיכול להיות.

אדם שחוא שפל באמת יכול להרים את כולם

והכלל, שעיקר עבודת הכהן הוא על ידי הביטול, בעז"ה נוסעים לשבת לעיר נהריה לשבת התאחדות בדרך של הרה"ק בעל הפרי הארץ זי"ע שהמעלה שלו היה השפל באמת, וכמו שאמר אדם שרוצה להרים בנין הוא צריך לחפור מלמטה ואז הוא יכול להרים את כל הבניין, ואם הוא ירים אותו מהאמצע הבניין ישבר, ורק כשהולכים מתחת ליסודות אז אפשר להרים את כל הבנין בפעם אחד, אותו דבר היות שאני שפל באמת ואני הכי גרוע מכולם ואז ברגע שאני מתרומם אזי כל הבניין מתרומם.

הכהן הגדול השפיע לכולם ולכל העולם כולו

אותו דבר כל הענין של עבודת הכהן גדול בבית המקדש היה ביטול, להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, יש כאלו שאומרים שהאיר את כל העיר ירושלים ולא יכלו לישון כשהדליק את המנורה והשפיע השפעות עד יריחו, אבל לפי הדרך הכוונה הוא ברגע שאדם מחובר לעצמו ומבטל את עצמו ואת הכבוד שלו ויודע שאין לו מעצמו שום דבר ומה שיש לו הוא מאת הקב"ה, באותו רגע אתה משפיע על כל הסובבים אותך ועל כל העולם.

בכל מצוה הקב"ה נותן לך גם את הכוח לעשותו

לכן נענשו נדב ואביהוא, כדכתיב אשר לא צוה כו'. העונש הם קיבלו שהיה חסר להם הביטול. אבל לכאורה מה בעיה שלהם לבטל את עצמם להקב"ה, הלא הם כאלו אנשים גדולים ומה הבעיה שלהם בזה, אלא אף מיעט נקודת אמנותו בו יתברך הוא ג"כ מאתו יתברך, וברגע שיש לך את המצווה יש לך את הכוח להתבטל עד הסוף ג"כ, ואז אין מצב להגיד לא יכול ולא מסוגל ועוד כל מיני תירוצים כאלו אלא אז מקבלים כוח לעשות, ברגע שהקב"ה אומר לך לא תשנא את אחיך בלבבך אדם צריך להאמין שהוא חלק אלוקי ממעל ממש ואז תקבל את החלק של הביטול ג"כ.

נדב ואביהוא נכנסו בלי ציווי מהקב"ה

נדב ואביהוא נכנסו לפני ולפנים וכדי להיכנס לשם צריכים ביטול הגמור והם חשבו שיש להם את זה אבל האמת הוא שבלי ציווי מהקב"ה אי אפשר להגיע לכוזה ביטול גמור להקב"ה, וכמו שאמרנו אתמול שהחשבון שלו התאים על פי קבלה ועל פי הזוהר הכל היה בסדר גמור, אבל בשביל להיכנס לשם צריכים ג"כ את החלק של הביטול ואת זה לא היה להם, למה, אלא יש להם ביטול אבל מה שהקב"ה מצווה היה להם ומה שלא מצווה אין להם ביטול וממילא נענשו על זה.

בלי רשות לא ממשיכים הלאה

מסופר שהרה"ק מזידיטשוב זי"ע היה מראה את כתביו שלא נתן להדפיסו בחייו מטעם הכמוס לתלמידו הרה"ק האמרי יוסף זי"ע והיה עובר עליו, ופעם אחד אמר לו על דף אחד אתה יכול לקראו ואני כבר חוזר ונמשיך הלאה, וכשחזר שאל אותו האם כבר עליו על זה, וענה שכן, ושאל אותו האם המשכת הלאה, ענה האמרי יוסף שלא היות שלא קבלתי רשות להמשיך הלאה וקראתי רק עד איפה שקבלתי רשות. ומה מונח בזה קח את הספר ותגמור לקרוא עד הסוף, אלא כל הכוח ללמוד זה הביטול שיש לי לרבי א"כ עד איפה שנתן לי רשות אני קורא וברגע שאני ממשיך הלאה למקום שלא נתנו לי רשות אז כבר אין לי ביטול שם ואז אין לי כבר כוח וסייעתא דשמיא.

על ידי הביטול אדם מכבד את הקב"ה

וזה עצמו נכלל במאמר ונקדש בכבודי, כל הבית המקדש אני צריך אותו בשביל דבר אחד בכבודי, פירוש, שצריכין לידע שכל עבודת הכהן הכל כוח כבודו יתברך ממש, ברגע שאתה יכול לתת ביטול אז לא רק שאתה מכבד את הקב"ה, אלא עצם הביטול בלי שהקב"ה נותן את זה אי אפשר להגיע לשם ועל ידי הביטול אתה מראה את הכבוד שאתה מכבד את הקב"ה, ולא יהיה העבודה דבר נפרד כלל, דהיינו אתה לא קיים כלל, א"כ הביטול שאתה נותן זה העבודה שהיה אז.

ר' זושא נהיה חפץ של מצוה

וזה החטא אשר לא צוה. מצוה הוא צוותא, הכוח של המצווה מקבלים רק איפה שיש מצוה ואז אתה נהיה חלק מהמצווה. וכמו שמסופר על הרה"ק רבי זושא זי"ע שהגיע להתארח אצל מישהו, ואמר אתם מקיימים איתי הכנסת אורחים א"כ אני הפכתי לחפץ של מצוה. א"כ כל אחד שלומד חוץ מזה שלומדים עצם הדבר של המצווה זה משהו אחר, כי העיקר הוא לפי המחשבה כי שנים שצלו פסחיהן אחד הוא רשע ואחד הוא צדיק כי העיקר הוא המחשבה ושם זה העבודה שלך בעולם.

אהרן היה יכול להשפיע לבני ישראל

ומשה רבינו ע"ה ואהרן היתה להם בחינת הביטול לגמרי בלי שום פירוד. והם יכלו להיכנס לבית המקדש, וגם משה רבינו בהתחלה היה נכנס ורק ביום השמיני אז קרא לאהרן שהוא יכנס לשם, א"כ בחינת ביטול להיכנס היה לו וזה היה טוב כדי להכין את משכן, אבל כדי לעזור לכל בני ישראל היו צריכים את אהרן שהיה לו חוץ מהביטול היה לו ג"כ הבושה מחטא העגל וממילא הוא נהיה הכהן גדול לכולם.

בעל תשובה חוזר לפני בריאת העולם

דכתיב עושה מלאכיו רוחות משרתיו **אש לוחט**, זה הצדיקים שהם בחינת רוחות, משרתיו אש לוחט הם בעל תשובה שהוא מגיע למקום של בינה שזה לפני בריאת העולם ששם זה אש, כי אש הוא הבריאה הכי עדינה שהקב"ה ברא שאי אפשר לעשות אתו שום גשם כלל, א"כ בעל תשובה כדי לחזור בתשובה הוא צריך לחזור למקום של לפני בריאת העולם שאין שם שום דבר דהיינו להיות בשיא הביטול.

בעל תשובה הוא הכי קרוב להקב"ה

יש לפרש על מדריגת צדיק גמור ובעל תשובה שהוא בחילא סגי, יש לו משהו יותר מצדיק גמור, וזה משרתיו אש לוחט, והוא אהרן משרת ד'. איתא בזוהר הק': רבי יוסי אמר, תנינן אתר דמאריהון דתשובה קיימי ביה בההוא עלמא, צדיקים גמורים לית לון רשו לקיימא ביה, בגין דאינון קריבין למלכא יתיר מכלהו, הבעל תשובה הוא יותר קרוב מכולם להקב"ה, במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד שם. ואינון משכי עליהו ברעותא דלבא יתיר ובחילא סגיאת לאתקרבא למלכא. ומשום הכי הקב"ה בחר בהם דווקא.

עבודת השם הוא בכל מקום בעולם

הבעש"ט הק' אמר דע את אלוקי אביך ועבדוהו בכל דרכיך דעהו עבודת ד' הוא לא רק בבית אלא בכל מקום בעולם שאדם נקלע לשם יש לו שם עבודת ד' יתברך.

שיעור ד'

יום ד' כה' ניסן

איתא בשפ"א (תרנ"ח) בפרשת החיות ובהמות, אני ד' המעלה אתכם מארץ מצרים כו', להבדיל כו'. לשון הפסוק הוא: ולא תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ הרומש על הארץ, אני ד' המעלה אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים וגו'. זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה וגו' להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל. לכאורה צריכים אנו להבין מהו הלשון להבדיל ומה מונח בזה? ועוד מה הקשר בין יציאת מצרים לחיה ובהמות?

ביציאת מצרים קבלנו את הדעת

אלא כשהיינו במצרים הדעת היה בגלות, ועל ידי יציאת מצרים קבלנו דעת, ודעת זה התחברות לנפש שלך ולהקב"ה ולהיות אחד יחוד קוב"ה ושכינתיה, אבל להגיע לזה צריכים מקודם הבדלה בין הקודש לחול ובין האור לחושך, אבל כדי להגיע לדעת של חיבור והתקשרות צריכים מקודם להפעיל את הדעת של הבדלה להבדיל בין קודש לחול, אם אין דעת הבדלה מנין, דאיתא אם אין דעת הבדלה מנין, ותכלית יציאת מצרים היתה לזכות לדעת.

צריכים להעלות את הניצוצות בכל מקום

ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב את המוות ואת הרע, כל רע יביא לך מוות, בכל דבר יש ניצוצות הקדושות שצריכים לעלות אותם, הניצוצות הקדושות שבטוב אתה יכול לעלות אותם אבל ברע לא רק שאתה לא יכול לעלות אותם אלא זה יכול להוריד אתכם ג"כ, אי"כ דבר ראשון כדי להתחבר אם הוא יחפש בכל דבר את הניצוץ הקדוש הוא יכול ליפול שם, התורה נותן לאדם גבולות ברורים איפה העבודה שלך ואיפה לא, אדם על ידי שעושה מצווה הוא מתחבר להקב"ה וגם הציווי שאדם מקבל דרכו ג"כ מתחברים להקב"ה.

לפני הכל צריכים הבדלה ואז אפשר ללכת לדעת

אבל בכל דבר יש ניצוץ גם בטוב וגם ברע וצריכים את ההבדלה בכל דבר כדי לא ליפול שם ולראות את החלק הטוב שיש לי שם, אם מישהו מציק לי זה גם ניצוץ שצריכים לשחרר אותו, הטבע יגיד כבוד התורה וזה לשם שמים ואני לא סמרטוט, אבל מעל הטבע אומרים שזה לא מציאות אלא סיבה זה לא מנשה אלא הקב"ה יש כאן ניצוץ שצריכים לשחרר אותו, ודווקא עכשיו הקליפה עובד עליך קשה מאוד כדי שלא תעלה את הניצוץ למעלה, דהיינו כל זמן שאדם לא מברר מה התורה אומרת כאן אז לא יעלה על דעתו שזה הניצוץ שהוא צריך לעלות אותו, וממילא אם אין דעת הבדלה מנין.

בלי הבדלה הניצוץ יכול להוריד אותך

אחד הדרכים להגיע להקב"ה היה על ידי יציאת מצרים, ותכלית יציאת מצרים היתה לזכות לדעת, כמו שכתוב וידעתם כי אני ד', ולכן זכו להבדלה. ואחרי הבדלה אז מגיע העלאת הניצוץ, אבל אם הולכים לשם בלי הבדלה אז לא רק שאתה לא יעלה אותו אלא שזה מוריד אותך ג"כ, השפ"א אומר במקום אחר שזה הבטחה שיהודי יש לו את הכוח להבדיל כל דבר,

התורה אומרת ובחרת בחיים דהיינו יש לך את הכוח לבחור בחיים, איפה שהתורה נמצא שם זה הטוב הגנוז ושם יש לך כוח להבדיל בין קודש לחול ואז מגיעים להתחבר להקב"ה.

יציאת מערין חיזה לברר הטוב מהרע

כי עיקר יציאת מצרים בירור התערובות ותיקון החטא מעץ הדעת טוב ורע, איתא בלקוטי תורה והנה הגליות הוצרך לברר ניצוצי קדושה שנתערבו בחטא אדם הראשון בתוך הקליפות, שעירב טוב ברע כנוזע, והנה במצרים באותו גלות ביררו כל הקדושה שהיה בקרבם כו'. וממילא בתוך שאר הגליות שאנחנו נמצאים בו יש לנו כוח לברר זאת, ואם לא היו מבררים הקליפה של מצרים לא היה לנו בכלל כוח היום לברר זאת.

חוקא על ידי העינוי יכולים אנו לברר הטוב מהרע

ולכן כתיב ידוע תדע כי גר יהיה זרעך כו'. ידוע תדע הוא דעת. איתא בצל"ח ותדע אותיות דעת. איתא בשפ"א (נשא תרנ"א) כי הנה הדעת הוא שצריך בירור, שנאמר בו הדעת טוב ורע, ובעבור זה הוצרכו בני ישראל להיות בכור הברזל במצרים, לברר זאת הדעת, וכשהיה במצרים לא היה להם דעת כלל, אחר כך וידעתם כי אני ד', שיהיה הדעת מתברר טוב בלא רע. וזה עבודת האדם בעולמו. והרמוז, דכתיב ידוע תדע כו', שגלות מצרים היתה לברר הדעת. ואפשר שזאת היתה כוונת חז"ל שגרם הגלות היה על ידי שאמר במה אדע כו', דהיינו אברהם אבינו אמר שבלי דעת אין לי מה לעשות כאן. ודווקא על ידי ועבדום ועינוי אותם ארבע מאות שנה הגיעו לדעת.

צריכים להכניס את המוחין למידות

ר' אשר היה אומר איך על ידי זה מגיעים לדעת, אלא יש מידות ויש מוחין הדעת נמצא במוחין, אדם צריך לתת את הקשר מהדעת למעלה במוחין וגם למשוך את הדעת לתוך המידות, אבל כל זמן שאדם לא תיקן את המידות והוא עדיין מסתובב עם צרעת משכא דחיווא שזה המידות הרעות שיש לו אז הוא עדיין במצרים, וכמו בנין שצריכים לבנות אותו על עמודים חזקים כדי שזה יעמוד ואם יבנה אותו על עמודים חלשים זה ייפול, עמודים של המוחין זה המידות חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות.

על ידי שחיים את הסכנה יכולים אנו להכניס המוחין למידות

ובפרט עכשיו בימי הספירה שכל שבוע יש את המידה שלו, וממילא מתקנים את המידות ומגיעים לקבלת התורה עם דרך ארץ אז הגעת עם החיבור שלך לתורה, אנחנו צריכים להכין את היסוד האין שלנו דהיינו לחיות את הסכנה של המידות שלי לדעת שאם אני ישתמש עם המידות לבד אני עלול ליפול, והעיקר לקחת את המידות ולחבר אותם למוחין לתורה שזה ויהי ביום השמיני, אבל כל זמן שאתה עוד לא חי עם הסכנה אז עדות ד' נאמנה מחכימת פתי ברגע שאני יודע שאני פתי ואני יכול לקחת אותו למקום הלא נכון אז הגעתי לאיזה מקום. וכדי להגיע לזה צריכים שבע שבועות להבדיל בין האור לחושך וכדי להגיע לקבלת התורה.

העיקר להשפיע דעת גם על אחרים

וכתיב ב' פעמים ידיעה, כתוב ידוע תדע, דהיינו העיקר הוא לא רק הדעת שלך אלא להשפיע גם על אחרים הלאה, אבא יושב ליד בנו בבית המדרש ומדבר כל התפילה, ובינתיים נותן

מכות כל הזמן לבנו למה הוא לא מתפלל כמו שצריך להיות. אחד הגיע לבכות לאחד מגדולי ישראל שבנו לא מתפלל כמו שצריך להיות, אמר לו אותו גדול שהוא יעשה כמוך הוא יבוא לבית המדרש עם בנו בעז"ה וידבר וייתן מכות לבנו שיתפלל. דהיינו אם אתה רוצה להשפיע על השני אז מה שאתה עושה אז השני יעשה בדיוק אותו דבר.

אחרי שזה ברור אצלך אפשר להשפיע הלאה

התפקיד של יהודי הוא יכירו וידעו כל יושבי תבל עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו, אני רוצה שתשפיע זאת לאחרים, אבל חייבים שזה יהיה ברור אצלך מקודם ואז אפשר להשפיע הלאה, א"כ ברגע שידוע שאדם יברר זאת אצל עצמו אזי יהיה ג"כ תדע שתוכל להשפיע הלאה לאחרים, שמקודם צריכין לברר הדעת שלו, ובגלות מצרים בירו הדעת, ואחר כך יכולין בדעת זה לברר כל הברואים, אבל קודם חייבים לברר זאת אצל עצמו זה ידוע לעצמך, תדע לאחרים. וכמו שאנו אומרים עלי ועל כל בני ביתי ועל כל עמך בית ישראל. בליטא אמרו אם חסר בהסברה סימן שחסר בהבנה. הבנה נקרא דעת לחיות זאת לבד ולא רק ידע בלבד.

מקרים את הערב רב כי הדעת עוד לא יצא בשלימות

ולכן קירבו ערב רב ממצרים, לכאורה צריכים אנו להבין מה היה שם ולמה יצאו ממצרים בכלל, אלא ערב רב זה הדעת, בני ישראל יצאו ממצרים אבל הדעת לא יצא משם בשלימות. איתא בעץ חיים וכל כוונת משה להביא ערב רב הכל לתקנם, ולא יכלו לעמוד עליה ולתקנם עד שיבוא משיח, ואז יושלם זה הצלם להתברר הטוב שבו. ולמה הוציא אותם משם, אלא יש לנו עדיין ניצוץ שם ומשום הכי הם באים אתנו כל הזמן ויש לנו עוד מה לתקנם.

צריכים להעלות מריש לגימל

כמו שכתוב יצאו ברכוש גדול. רכוש גדול ראשי תיבות גר, רק מהופך, דהיינו צריכים להעלות אותם מרייש לגימ"ל. וזה פירוש גר יהיה זרעך, להוציא משם ניצוץ הקדושה לבררם מתוך הפסולת. וזאת לברר הטוב מתוך הפסולת.

הקב"ה נתן להם גם כסף וזהב

החקל יצחק אומר על הפסוק וישאלו איש מאת רעהו, שלא יאמר אותו צדיק ועבדום ועינוי אותם קיים בהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם. לכאורה בלי זאת לא צריך הקב"ה לקיים זאת ורק בגלל שלא יאמר אותו צדיק, אלא הכוונה היה לניצוצות הקדושה שיש שם, א"כ למה היה צריך לתת להם כסף וזהב, אלא שלא יאמר אותו צדיק שזה קיים בהם וזה לא קיים בהם וממילא נתן להם הקב"ה גם הכסף וזהב.

יעקב ביקש לחם לאכול ובגד ללבוש

הרה"ק מאנטניע זי"ע אומר שיעקב אבינו ביקש לחם לאכול ובגד ללבוש, לכאורה היה לו לומר שהוא רוצה לחם ובגד, אלא לחם היה איזה גמטריא וכן בגד היה כבר איזה רמז ויעקב רצה שזה יהיה לחם לאכול ובגד ללבוש בלי גמטריאות ורמזים.

גר נקרא שזה מעורב בסטרא אחרא

וכן כתיב ואתם ידעתם את נפש הגר כי גרים הייתם כו', לכאורה מהו הלשון נפש הגר, אלא כתוב בפסוק ד' שומר את גרים, אלא הכוונה בזה הוא לא רק גרים אלא שזה עולה על כל אחד שנמצא באיזה מקום רחוק הקב"ה שומר על הגרים. איתא בשפ"א (שבועות תרמ"ז) נראה לפרש, כי הגר נקרא על זה שהיה עד עתה מגורש ומעורב בסטרא אחרא, שבוודאי כשנתגייר מוכן הוא להיות בכלל ישראל, רק שהיה עד עתה מובלע במקום אחר, ועל זה נאמר ד' שומר את גרים, שהקב"ה שומר הנשמות שהם מובלעים בסטרא אחרא, וכן היו כלל ישראל במצרים, שהוציאו משם הנשמות שהיו מובלעים תחת יד הסטרא אחרא.

בני ישראל מוצאים את הניצוצות משם

ועוד איתא (וישב תר"נ) ואלה הבריורים הם עבודת כל בני ישראל, בפרט בגלות, שנמצא הארות גנוזות בתוך הרשעים ומקומותם שצריכים להוציאם, ומי מוציא אותם, אנחנו בני ישראל צריכים להוציא אותם משם.

עיקר העלאת הניצוץ הוא על ידי הכנעה

ר' אשר אומר אדם יכול ללמוד, להתפלל, ולתת צדקה ויכול להיות ער בלילות, וללכת למקווה, ובכל אלו הוא לא מעלה את הניצוץ שלו, כמו שהוא מעלה אותו בזה שהוא רוצה לשמוע את מה שאומר לו חברו ומכניע את עצמו, ואומר אני כן אשמע מה שהחבר אומר, ובזה מעלה את הניצוץ שלו. וכן ילד הוא סיבה מאת הקב"ה לתקן את הניצוץ שלו והוא ידרוך על היבלת שלי ואני יקפוץ מזה, והוא בדיוק מוצא את הכאב של העון שלו. אבל אדם לא רוצה להכיר בזה וממילא מתחמק כל הזמן, וזה נקרא עון עקבי יסובני.

לפעמים בא הכאב על ידי לשון הרע

כל הכאבים שיש לנו הוא מאלה הניצוצות שרוצים לעלות, אדם צריך לראות שלא לשמוע לשון הרע מחבר שאמר לי כך, ועשה לי כך וכך, ואפילו שזה אמת, אדם צריך לחשוב אולי אני פגמתי באחד השנים שלי והסיבה בא עלי דרך לשון הרע שזה כאב, ועל ידי שאני מסלק את אחיזה שלי אני מגיע לדעת ואז זה יעלה את הניצוץ. ואם בכ"ז יאהב אז את החבר יתעלה לתקן את התיקון בחטא שפגם, ויעלה גם את הניצוץ לשון הרע של החבר, ויגיע לשלימות התיקון.

אין אדם שאין לו נפילות

דהיינו כל אחד צריך לדעת שאין אדם שאין לו נפילה, אבל אין הכוונה שבשעת ניסיון אדם צריך להימנע להילחם בטענה שאין אדם שאין לו נפילה, כי אדם צריך לעשות כל מה שבעולם לא להגיע לידי חטא, אלא היות שאין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא ואפילו שנפל באיזה מכשול הוא כדי לרדת לשם ולעלות משם איזה ניצוץ שהגיע לשם, ובשביל זה יש קטרוג גדול וברגע שמגיע התיקון שלך אז רוצים לשבור אותך ומנסים שלא תגיע לתיקון, ואז או שאתה מאשים את כל העולם או שאתה כועס או שאתה מדבר לשון הרע ורכילות, אבל זה הקליפה שמתלבש עליך כי הוא רואה בך עכשיו הזדמנות לתקן, והתפקיד שלך הוא דווקא מהנפילה זו להגיע לבחינת חטאתי נגדי תמיד.

טעם למה יש התנגדות על צדיקים

לפעמים הניצוץ הזה נתפס אצל השיינע אידן, שעושים התנגדות על הצדיק, בכדי למנוע את הצדיק אמת להעלות את הניצוץ הזה, ר' אשר בעצמו עבר כאלו יסורים במשך חייו, שעל ידו ברגע שהצדיק שומע שזה לא שלו אלא של הניצוץ אזי יתעלו מיליוני ניצוצות שנדחו ונתפזרו במשך אלפי שנים לקליפות, וממילא עושים מחלוקת כדי שיתרחקו יותר ויותר.

ללמוד מן הקליפה עקשנות

אבל סוף כל סוף רוצה הקב"ה לגאול אותנו, ולכן הוא שולח צדיקים כאלו שיוכלו לעמוד במחלוקת זו, ובזה הם מעלים את הניצוצות, וממילא בטלה כל המחלוקת, כי בטלה הקליפה הגורמת את המחלוקת. הרי בעצם אין כאן מחלוקת אמיתית, רק בגלל הניצוץ ששבוי ביד הקליפה, ורוצה להתעלות נגד כל המחלוקת הזו, ואז הניצוץ לא רוצה לשחרר כי אז החיות שלו נגמר לגמרי. אבל כשהצדיק הולך בדרכי האמונה ולומד מן הקליפה עקשנות, הוא נהיה שלימות הוי-ה ומעלה את הניצוצות שנדחו ונתפזרו, ומתקיים ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ, וממילא בטלה המחלוקת.

לא החבר מרגיז אותי אלא הגאוה שלו

ר' אשר אמר שפעם אחד נכנס לבית המדרש ופתח סידור והדף התהפך למקום אחר לגמרי מהמקום שהייתי צריך שם, ואמר שכעס מאוד באותו רגע, והגיע להכרה שלא החבר מרגיז אותי והא ראייה הרי זה סידור שהוא רק דומם והאם מזה אפשר להתרגז, אלא שזה לא אף אחד אלא שזה הכבוד שלי, א"כ אותו דבר כשחבר פוגע בי אני צריך לדעת שזה לא החבר אלא אני בעצמי. אלא הכל הוא ענין של ניצוצות שצריך להעלות. הדף הזה היה צריך לחזור למקומו הנכון, ולא היה יכול לחזור רק על ידי יסורים, שיהיה איכפת לי, ואני אתרגז, ואלמד מזה שכל אחד נפגע מעצמו לא מהחבר. הכוח של הקליפה הוא לעשות פירוד, אך כאשר האדם מכיר טוב את עצמו הוא יודע שהאש שבווערת בו היא רק ממנו ומגאוה שלו, בגלל שהוא צריך להעלות את הניצוצות והקליפה לא נותנת לו, וכשהוא מתגבר זה נהיה רצון.

תפילה מיוחדת מר' אשר

אתה הרי קל מלא רחמים, אתה מוכרח ללכת אתי כי אני יהודי, אמת, אתה נמצא שם, אבל אל תתן לי לשכוח מזה שאתה שם, שאזכור שהבאת אותי רק בדמיון של פחד שאני נשאר לבד בלעדך, בבקשה ממך, אל תביאני לידי ניסיון של השכחה הזו בעת שאני נכנס בניסיון וצריך להעלות ניצוץ מחטא עץ הדעת שבגללו אנו סובלים כ"כ הרבה שנים, ובזכות זה מתקיים בו להוריד בריחים נמנה בינימו ויתנם לרחמים לפני שובימו.

אדם שלא עובר יסורים הוא לא אדם

כל אדם מוכרח לעבור יסורים, באם לא יעבור יסורים הוא מלאך ולא אדם. אך כל צריך להבין שהרבשי"ע לא ברא אותו כדי לענותו, אלא בכדי שהחומר יהיה מציאות של קדושה, וכל פעולה שאדם עושה כל אחד במקום שהוא נמצא עולם שנה נפש, מובילה אותו את התכלית של ביטול המציאות שלו. כי הרבשי"ע נטע בכל הכוחות של האדם את הבחינה שמראה לו את האמת.

אדם שהולך בדרך הטבע מנסה לתרץ את עצמו כל הזמן

למשל, כאשר הוא עושה איזו פעולה ואינו מצליח בה, אם הוא הולך בדרך הטבע הוא מנסה לתרץ את עצמו שאך מקרה הוא זה, אך זה שעובד לבטל את עצמו לא מחפש תירוצים, להיפוך, הכישלון הזה מראה לו שכל הצלחותיו הקודמות היו רק רחמים. וכמו הדוגמא הידועה אחת שיש לו עשר ילדים תשע הולך לו ואחד לא הולך, הסיבה הוא להראות לך שגם התשע האחרים הם לא שלך אלא רחמים מאת הקב"ה.

אדם צריך לדעת שאין מקרה בעולם כלל

ומדוע הרבש"ע שלח לו כזה כישלון, בין אם זה נגר בעבודת העץ שלו, או שיש לו קושיה בלימוד שאינו מצליח להסתדר, הכל בגלל שבדבר הזה נמצאים הניצוצות מעץ הדעת שעליו לתקן, וע"י שמבין את זה ומקבל, זהו התיקון של נפשו. אבל כאשר הוא הולך בדרך הטבע הוא אומר לנפשו לו היה לי את העסק של פלוני הייתי מצליח, והקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם, לכן כל אחד צריך להכיר שאין מקרה בעולם כלל, וכל מכשול או כשלון מעורר אותו להביאו לתכלית הביטול ותיקון הנפש שלו.

עבודת הבירור יכול לקחת הרבה שנים

וכן כתיב ואתם ידעתם את נפש הגר כי גרים הייתם כו', אדם יש לו כוח לדעת איפה הניצוץ שלו נמצא, כי זה התפקיד שלכם לדעת להבדיל נפש הגר, **הרי תכלית יציאת מצרים היתה לקרב הגרים ולברר אוכל מתוך פסולת, כמו שאמרו חז"ל בפסוק ואבדיל אתכם מן העמים, בורר וחוזר ובורר כו'.** הקב"ה הוציא משם את הערב רב כדי לברר את הניצוץ שיש שם, אבל זה יכול לקחת הרבה מאוד שנים וכל פעם עושים עוד קצת בירור ועוד קצת בירור. כל זמן שיש לאדם כאב יש לו עוד מה לברר, אפילו ששתקתי אבל יש לו עוד מה לברר עוד קצת ניצוצות שיש שם, וברגע שנהיה הבירור אז ושם יתפרדו כל פועלי און, ואם זה לא הפסיק עדיין סימן שיש לך עוד עבודה גדולה לעשות.

שלא יהא לבך חלוק על המקום

ויש הבדלה לכל מקום שרק הולך יש מה להבדיל, יש שלושה מקומות שאדם פוגש אותם כל הזמן, עולם שזה העולם וכמו שהרה"ק **רבי שלמה מקארלין זי"ע** אומר שלא יהא לבך חלוק על המקום, שנה זה כל יום ויום וכל שעה וכל רגע ורגע, וכן יש נפש שזה כל אחד ואחד, ולא משנה באיזה מקום גם בדומם צומח חי ומדבר ובכל מקום בעולם יש שם עבודה לברר ולתקן.

הכנעה לחבר הוא יותר מיום תפילה

ויש הבדלה בעולם שנה נפש, כמו שאומרים המבדיל בין אור לחושך זה עולם בין ישראל לעמים זה נפש בין יום השביעי לששת ימי המעשה זה שנה. ולאלה הבדלות זכו בני ישראל על ידי יציאת מצרים כנ"ל. ולכן הבדיל להם בין טמאים לטהורים. דהיינו הניצוץ שלך נמצא רק בטהורים, ובטמאים לא רק שאתה לא תעלה אותם אלא זה יכול להוריד אותך עוד יותר למטה. דהיינו ברגע שאתה כועס על מישהו אז אתה לא רק שלא מעלה אלא אתה מוריד בזה עוד יותר. וכמו שאמרנו שרצו לארגן יום תפילה, **ור' אשר** אמר הכנעה אחד לחבר זה הרבה יותר מיום תפילה.

סיפור עם היהודי המצונן שזיה במירון

היה יהודי שהגיע למירון לשבת, והיה מצונן ולא ישן כל הלילה, בבוקר הגיע לר' אשר ואמר לו לא ישנת כל הלילה. הסביר לו ר' אשר אתה יודע למה, כי הקב"ה רוצה את הביטול שלך, כי אתה חושב שעשיתי טובה גדולה שבאת למירון והרגשתי כבר גדול ואז הקב"ה נתן לך את הרגשה הרעה הזאת ויהיה לך מלחמה ועכשיו אתה כבר מתחרט למה באת ואתה כבר לא מסוגל להירדם, ואתה חושב שהיה לך מיטה חמה בבית ובשביל מה באת בכלל ואתה מזמן כבר מתחרט על הכל, זה השורש האין שלך, וזאת עבודת הצדיקים להגיע לשורש האין, כמה שעולים יותר למטה מגיע לשורש למטה כמה שמגיעים יותר לשורש למטה אז מגיעים להכרה מי מחיה אותו הרי רק הקב"ה לבד.

שיעור ה'

יום ה' כו' ניסן

איתא בשפ"א (תרל"א) בתורת כהנים בפסוק זה הדבר אשר צוה ד' תעשו וירא אליכם כבוד ד'. לכאורה מה הכוונה זה הדבר ומה מונח בזה. דייקו רז"ל באומרו זה הדבר אשר צוה ד' תעשו, ולא ביאור מהו הדבר הזה, שאם הוא על הקרבנות שצוה להם להביא, כבר הביאו אותם, שנאמר ויקחו את אשר צוה משה, ואם הוא על הקרבנות על גבי המזבח שעדיין לא נעשה, אינם הם העושים זה אלא אהרן, ואיך יאמר להם תעשו וכו'.

כולם יודעים מה זה יצר הרע

התורת כהנים מבאר שזה הולך על היצר הרע, אותו היצר הרע העבירו מלבכם, אבל לכאורה מה זה יצר הרע גם זה אנחנו לא יודעים. פעם אמרתי שיעור באנגלית והגעתי למילה יצר הרע חיפשתי מילה באנגלית לתרגם אותו, ואז אמרו רבי אנחנו יודעים מה זה. אבל מה זה היצר הרע שאנחנו מדברים ממנו כל הזמן.

קשה מאוד ללכת בדרך שלנו

השפ"א אומר 'חכם מה הוא' מה שהוא בעצמו 'אומר' את זה הוא אומר לכולם, וזה המפתח של כל הדרך. אבל היצר הרע אומר לנו כל הזמן מי אומר שזה הדרך אולי לא, ומהדרך עד ללכת לפעלד יש הרבה קשיות, הרי חדש אסור מן התורה ומי אומר שזה נכון, דהיינו קשה לו להתנתק מהעולם שרגיל בו, ופתאום קשה לו לתת הכנעה לכל מיני דברים, בין אם זה להגיע לשבת, או ללכת לפעלד, או לכל מיני דברים אחרים, אבל אותו יצר הרע תעבירו אותו מלבכם.

אתה לבד היצר הרע

מסיפור שהייתה אישה אחת שהגיע לר' אשר וביקשה ברכה לפני שהיא הולכת לכותל להתפלל, ור' אשר שאל אותה בשביל מה את הולכת לכותל, ענתה אותו האישה בשביל להתפלל, שאל אותה ר' אשר על מה את מתפללת, ענתה האישה שייקחו ממני את היצר הרע, אמר לה ר' אשר מה את מדברת את לבדה היצר הרע. אמרה אותו האישה למה אתה אומר לי ככה, אמרה לה ר' אשר גם אני יצר הרע, שאל אותה האישה מה הרב הוא היצר הרע, ענה ר' אשר כן אני היצר הרע, ואני יודע שאני לא יכול שום דבר וממילא אני יודע ברגע שאני עושה משהו שזה הקב"ה. אדם חושב לפעמים שהיצר הרע הוא משהו אחר את זה תעבירו מלבכם כי אתם לבד היצר הרע.

רק על ידי החסר אונים שלי אני מגיע להקב"ה

יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, אדם צריך לדעת שזה העזר שהקב"ה נתן לך כל יום מחדש, ואלמלא הקב"ה עוזרו אם הקב"ה לא היה מראה לך שאתה לבד היצר הרע אינו יכול לו לא הייתי יכול להילחם נגדו, עכשיו אתה יודע שאתה לבד היצר הרע וכל מה שאתה עושה הקב"ה עושה את זה, אבל אדם שלא חולם שהוא היצר הרע אז ב"ה עבר פסח וכן הלאה. אבל שיהיה כזה בהירות בהקב"ה זה אך ורק ככל שאני יודע יותר את החסר אונים שלי

והיסוד האין שלי אזי רואה יותר את העוזרו של הקב"ה שזה כל המעברים שיש לי שזה עזרה מאת הקב"ה, ואז אדם מחובר להקב"ה כל הזמן.

יש כמה מהלכים בעבודת השם

יש כמה מהלכים בעבודת השם, אחד שלא חושב בכלל על כלום, הוא הולך ומגיע והצליח שלא לבוא לידי ניסיון וככה זה נוסע שבעים שנה ולא יודע כלל שיש הקב"ה בעולם. אח"כ יש אחד שמכיר כבר את הקב"ה ובוזה יש שתי בחינות, אחד אספקלריא שאינה מאירה ויש בחינת אספקלריא המאירה, אספקלריא שאינה מאירה אומר כה אמר ד' ואספקלריא המאירה אומר זה הדבר, ויש בזה הרבה דרגות כי בהתחלה כשאדם נכנס בעבודת השם הוא עדיין בבחינת כה אמר ד'.

היום יש עבודה זרה במזח

היושר דברי אמת אומר פעם היו משתחווים לעבודה זרה ממש אבל החכמים ביטלו אותו אבל רק בפועל שלא יהיה יותר ברחובות עבודה זרה בפועל ממש, אבל ולא יהיה בך קל זר אדם יש לו עבודה זרה במחשבה, דהיינו אדם שחושב שכל מה שקורה בעולם הוא משהו זר אז הוא עובד עבודה זרה, אפילו שאדם לא משתחוה בפועל ממש אבל ברגע שלא חי נקודה שיש שם הקב"ה זה כבר בחינת עבודה זרה. א"כ בהתחלה אדם אומר כה אמר ד' דהיינו הקב"ה נמצא אבל זה אצלו עדיין בבחינת שאינה מאירה.

משה רבינו היה אספקלריא המאירה

אספקלריא המאירה היינו אדם שרואה בכל דבר מצוה ורואה בכל דבר את הקשר בורא ורואה שהוא לא נמצא כלל ורק הקב"ה נמצא. משה רבינו היה חי בצורה כזאת א"כ עד היום הזה כשאנחנו חיים עם הקב"ה זה מבחינת משה רבינו וזה אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, בכל דור אדם שמקבל נקודה של דעת והתחברות זה בחינת אספקלריא המאירה, וזה רק בחינת משה רבינו ולא יותר מזה. אבל זה עבודה כי אדם נמצא בגוף ומסביבו יש אנשים מלא גשמיות, ואח"כ יש את הפנימיות שלו שהוא צריך לקשר אותם להקב"ה.

העיקר הוא התבוננות ולהפנים כל דבר להקב"ה

אבל יש כל מיני לחצים מבחוץ שמבלבלים אותו כל הזמן, אם זה דומם או צומח או חי או מדבר, אם זה עולם או שנה או נפש, וגם בתוכו יש לו כל מיני רצונות רגשות מחשבות דמיונות, אבל השאלה לאן אתה לוקח את כל הנ"ל לכיוון החיצונית או לכיוון הפנימיות, כל הצלחות שיש הוא על ידי התבוננות שאז הוא לוקח את כל הנ"ל להפנים אותם לקשר בורא ולפנימיות שלו ולחיות עם הקב"ה, וזה עבודת האדם בעולמו. כשהיה בית המקדש קבלנו אז הבהרה שאותו יצר הרע תעבירו מלבבכם, ואם יש קדושה זה מאת הקב"ה, וכן בכל פעולה שאדם עושה צריכים לדעת שלא אנחנו עושים אלא הקב"ה עושה אותם.

העיקר שיהיה שבת כל השנה

אותו היצר הרע העבירו מלבבכם, ותהיו בעצה אחת לשרת לפני המקום, יש מושג של אחדות דהיינו ברגע שכל אחד חי עם אינטרס שלו אזי יש פירוד וברגע שכל אחד מכניע את עצמו לפני השני שם יש אחדות. תמיד שואלים אותו איך ממשיכים את השבת הלאה, התשובה

הוא ברגע שאתה מכניע את עצמך לשני שם פוגשים את כולם, החכמה הוא שכל השנה יהיה שבת ביי רבי מענדלי, החכמה הוא להפוך את הבית לפעלד, וברגע שאדם חי ככה אזי משם אפשר למשוך כוחות לכל השנה לחיות בבחינת שבת.

בכל פעולה שאדם עושה צריכים להכניס שם את הקב"ה

כשם שהוא יחידי בעולם אין עוד מלבדו אני ד' לא שניתני, יהודי איפה שלא יהיה הוא נשאר יהודי כי אלוקי נשמה שנתתי בי טהורה היא, כך תהיה עבודתכם מיוחדת לפניו, עבודה הוא לסלק את כל המפריעים ואת החיצוניות ולחיות עם הקב"ה. איתא בחפץ חיים עבודתכם מיוחדת לפניו, שכל הפעולות שתעשו בעולם לא תהיה לשום הנאת עצמכם, כי אם יהיה הכל מיוחד לשמו, כי באמת כאשר נתבונן היטיב נוכל לקיים בכל פעולה גשמיית רצון ד', לדוגמא כשהולך לאכול יכוין לקיים ושמרתם את נפשותיכם, כשעושה איזה מסחר להרויח יכוין שיהיה לו במה לשלם שכר למוד בניו, כללו של דבר, כאשר ירצה האדם באמת יוכל למצוא בכל פעולה שהוא עושה מצוה דאורייתא ממש ויכוין לשמו, ונוכל לומר שזהו כוונת הכתוב זה הדבר אשר צוה ד' תעשו, והיינו שכל הפעולות שעולה במחשבתו לעשות, יתבונן אם הוא רצון ד', וכאשר ימצא שהוא רצון ד' יעשה ויחד הפעולה לשם ד'. העיקר למצוא בכל דבר את הקב"ה.

אדם צריך לדעת שלית אתר פנוי מיניה

[נחזור לשפ"א שהתחלנו]. כך תהיה עבודתכם מיוחדת לפניו, עשיתם כן, וירא אליכם כבוד ד' כו'. ואמ"ז מו"ר זצלה"ה היה רגיל להראות מאמר זה. וזה בעצם כל האידשקייט וההנהגה הישראלית איפה שאתה רק נמצא תיידע לך שלית אתר פנוי מיניה, ובשביל זה אנחנו יהודים ובשביל זה ברא אותנו, עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו, כל פעל ד' למענהו הכל בשביל הקב"ה ולפרסם אותו בכל העולם כולו.

יהודי אף פעם לא לבד

והנה מפרש הפסוק שכל עשיות שלהם יהיה רק אשר צוה ד'. כי בכל דבר שבעולם יש רצון ומבוקש השי"ת, כשעלה ברצונו הפשוט לברוא את העולם בכל דבר יש בו את רצון הפשוט של הקב"ה, ובכל דבר יש מבוקש כמו שאיתא הכל לכבודו ברא. הקב"ה רוצה שכל דבר שיש לך תעביר אליו. אדם שמגיע לאיזה מקום ד' מצעדי גבר כוננו בכל מקום צריכים מיד לדעת שהקב"ה הביא אותו למקום הזה, ואז הוא מחובר כל הזמן להקב"ה והוא יכול לדבר עם הקב"ה, יהודי אף פעם לא לבד.

צריכים לבקש מהקב"ה שהרגשות לא ינתקו אותי ממך

וזה נקרא רעד ורע אביך אל תעזוב, אם יש לך חבר שנמצא אתך בכל מצב זה מאת הקב"ה, ברור שלפעמים לא מסתדר לך דברים כי איך יכול להיות שחבר שלי עשה לי כאלו דברים, אבל ברגע שאני יודע שהוא חבר שלי טוב ד' לכל אז הוא לוקח אותו לכזה מקום שמזכיר לי להיות חבר כל הזמן, וזה התיקון של הניצוצות שלי ושל החבר ושל כולם, דוד המלך נכנס למקומות בשביל אחרים, ולא משנה למה הקב"ה עשה את זה, אנחנו צריכים לדעת מה נמצא מאחורי זה הכל לכבודו ברא, אין כוונה לנקום באף אחד כי לא תעזוב נפשי לשאול לא תתן חסדך לראות שחת, ומה כן, תודיעני אורח חיים שובע שמחות את פניך, אדם צריך לבקש מהקב"ה שהרגשות והגוף שלא ינתקו אותי ממך.

עבודת השם הוא גם לאדם הפשוט

אבל הקב"ה רוצה שתפשיט כל מצב ולמצוא שם את הקב"ה. אבל לכאורה זה מדרגות גבוהות מאוד ואנחנו לא שם כלל, אבל אדם צריך לדעת שגם אתה אדם הפשוט גם לך כתוב אותו יצר הרע העבירו מלבכם.

בעבודת השם מחפשים אמת

איתא בשפ"א (תרל"ב) וצריך שלא יעלה על הדעת שכשאינו מבורר אצלו כראוי האמת, אדם כשמגיע עבודת האמת פתאום הוא רוצה להיות אמיתי, הוא יכול לשמוע את הצינתוקים ואת החדשות מהקו והוא לא חושב האם זה אמיתי או לא, אבל בעבודת השם פתאום הוא מחפש את האמת, אלא אדם צריך לעבוד את הקב"ה אפילו שזה לא אמת כי זה לא אומר שזה שקר, **התאספות הרצון יהיה נקרא שקר ח"ו, כי אינו כן**, ותיידע לך שזה אמת כי שיש בכל איש ישראל רצון אמת בלתי לדי' לבדו, והיות שכל יהודי הוא חלק אלוקי ממעל ממש וזה האמת שלך שהוא מחובר להקב"ה, א"כ בכל נקודה שהוא מקלף את החיצוניות וחי עם הפנימיות כל נקודה שהוא נותן שם התבוננות דע את אלוקי אביך ועבדוהו.

לחיות עם הקב"ה בדמיונות זה אמת לאמיתו

אז ולזאת מי שמייגע עצמו - ר' אשר אמר שזה עבודה קשה מאוד - לבוא לנקודה האמיתיות אף בדמיונות הוא אמת לאמיתו, נכון שזה דמיון אבל זה אמת לאמיתו וזה לא חייב להיות שזה שקר, כי בעולם הזה דשקרא צריך להיות על ידי דרך זה, אדם צריך לעבוד על זה עוד פעם ועוד פעם עד שהרגל נעשה טבע, עד שמגיע אל האמת. אבל עד אז יש לך בחינת כה שאפילו שאתה לא מבין ולא משיג יש שם הקב"ה, ויש בחינת זה הדבר שזה בחינת משה רבינו, והעיקר בכל המידות לראות את רצון ד', אבל זה עבודה קשה מאוד ולא עליך המלאכה לגמור אלא אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכון לבו לשמים.

בכל דבר צריכים לדעת מה הכיוון שלך

הרה"ק מקאברין זי"ע אמר שיש שתי אנשים שעומדים עם סולם אחד לכיוון מעלה ואחד לכיוון מטה, מי יותר גבוה, אלא זה שהוא למטה אבל הוא בכיוון לעלות הוא יותר גבוה מכולם, אלא השאלה הוא מה הכיוון שלך בעולם הזה האם להכיר את הקב"ה בכל דבר, מיד זה אמת לאמיתו אפילו בדמיונות, ואז מיד יש לך כבר מגע עם האמת, אדם לא נמדד לפי הכמות אלא לפי האיכות וככה מודדים את האמת, באותו רגע שאדם חי אפילו עם נקודה אחד של אמת באותו רגע מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך, וזה העניין של התבודדות ועניין של הכנעה והעניין של התאספות בכל דבר, וכל עבודת הבעש"ט הק' היה להנהיג לנו הזדמנות להיות עם עצמו וזה נקרא להכיר את הקב"ה ולסלק את כל החיצוניות ואת כל המפריעים ולחיות עם הפנימיות בכל דבר ואז הוא חי רק עם הקב"ה, נכון שזה מדרגה מאוד גבוה אבל הדרך להגיע לשם אומר ר' אשר מי שאומר שהוא האמת הוא שקרן ומי שחי שהוא שקרן אולי הוא בדרך האמת והתחיל לעלות על הדרך המלך.

כשאתה לא רואה את הקב"ה אתה נמצא על הכתפיים שלו

[נחזור לשפ"א שהתחלנו]. והנה מפרש הפסוק שכל עשיות שלהם יהיה רק אשר צוה ד'. בכל דבר צריכים לסלק את החיצוניות ולחיות רק עם רצון ד'. כי בכל דבר שבעולם יש רצון

ומבוקש השי"ת. יש משל ידוע שאדם ראה כל הזמן את הקב"ה שהולך אתו לכל מקום, אבל הוא אמר למה כשלא הולך לי ראיתי רק רגל אחד למה אז אתה עוזב אותי, אבל הקב"ה אמר לו כשקשה לך אז שם אותך על הכתפיים שלי ואז יש רק הקב"ה. כשאדם רואה את הקב"ה זה אספקלריא שאינה מאירה וכשאדם לא רואה שום דבר ורק הקב"ה אז זה אספקלריא שאינה מאירה. ועבודת האדם הוא לחבר את המחשבה דיבור ומעשה לרצון הקב"ה, ואז **כמו שכתוב הכל לכבודו ברא.** ואז זה הדבר אשר צוה ד' תעשו וירא אליכם כבוד ד'.

חנוך היה חי בכל תפירה עם הקב"ה

אך שנסתר זה, צריכים לדבר כ"כ הרבה עד שיהיה מצב של גאל ישראל, **וצריכין עבודה** אבל מעצמו מאיליו נמשך אל החיצוניים, וצריכים הרבה עבודה **למצוא אותה הנקודה פנימיות שיש בכל דבר. ולמי שמבורר נקרא זה הדבר.** אחרי שעברתי את כל התהליך ואתה כבר חי עם הפנימיות זה בחינת משה רבינו שזה הדבר. **והוא בחינת משה אספקלריא דנהרא.** חנוך תופר מנעלים והגיע עד כדי כך שעל כל תפירה היה מייחד יחוד קוב"ה ושכינתיה, אבל כל אחד ואחד בנקודה שלו מתעורר אצלו כל הזמן נקודת לברר אותם להקב"ה, אבל לא עליך המלאכה לגמור אלא אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שכיוון לבו לשמים, לא מודדים כאן הצלחות אלא את המאמץ שאדם עושה בכל דבר, ולא משנה האם אתה בכה או בזה הדבר הכל נמדד לפי המאמץ והעיקר זה הכיוון לאן אתה שואף להגיע. **ועבודת בני ישראל הוא להביא הארה זה תוך העשיה ממש.**

המלאכים אין להם שום עבודה

וזה שאמר זה הדבר כו' תעשו, שיבררו במעשיהם בחינת זה, בישיבות אומרים תקחו לכם שאיפות להיות הכי גדול שיש, אותו דבר קח לך שאיפות להכיר את הקב"ה בכל דבר ובכל מקום בחינת זה הדבר ואספקלריא המאירה. ואז יהיה **וירא אליכם כבוד ד'.** ואז תראו שלא אתה עושה אלא הקב"ה עושה ואז תראו את כבוד ד'. **ר' אשר** היה אומר שהמלאכים אומרים איה מקום כבודו, מלאכים אין להם את עבודה למצוא את הקב"ה כי הכל כ"כ ברור להם ולא צריכים לחפש אותו, כי למעלה אין שום לבוש והכל גלוי וידוע שיש הקב"ה בעולם, וממילא מלאכים אומרים איה מקום כבודו כי גם הם רוצים עבודה, אבל אנחנו יכולים לומר הוא אלוקינו הוא אבינו הוא מלכנו הוא מושיענו והוא יושענו ואומרים שמע ישראל ד' אלקינו ד' אחד, ובזה אדם נבנה כי התרי"ג מצות הם עצות להגיע לחיות אחד עם הקב"ה.

אדם שיש לו קושי הוא צריך לשמוח בזה

וירא אליכם כבוד ד', הוא הנקודה הפנימיות שיש באותו מעשה עצמו, **כמו שכתוב מלא כל הארץ כבודו.** הקב"ה הוא מלא כל הארץ כבודו ועבודה שלנו הוא וירא אליכם כבוד ד', וככל שאדם יכיר יותר את האפסיות שלו הוא יגיע יותר לוירא אליכם כבוד ד' ולא צריכים לייבא אותו מאף מקום כי הקב"ה נמצא בכל מקום אלא ממך רוצים רק וירא אליכם כבוד ד' ואתה תגלה איפה הקב"ה נמצא בכל מקום בעולם. כל פעם שיש לאדם קושי הוא חייב לשמוח עם זה, כי זה אודך כי עניתני ואז ותהי לי לישועה אני לא הישועה אלא הקב"ה הוא הישועה, וממילא אותו היצר הרע שרוצה לסחוב אותך מאספקלריא המאירה אותו העבירו מלבכם ואפילו שאומר לך שאני לא בעל מדרגה ואצלנו לא נהגו ככה אבל את זה צריכים להעביר מלבכם.

הבית המקדש היה לברר את הקב"ה בכל דבר

ועל ידי עבודת בית המקדש נתברר זה, הרי אנחנו מבקשים שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך, ר' אשר היה אומר שהיום יש כ"כ הרבה חסדים וכ"כ הרבה תורה ולמה משיח לא מגיע כלל, אלא כי עיקר הבית המקדש הוא לברר זה הדבר הבית המקדש היה מקום שראו שם את הקב"ה, שלוש פעמים בשנה יראה את כל זכורך את פני ד' אלקיך במקום אשר יבחר, וברגע שהגיעו לשם ראו את הקב"ה עין בעין יראו את ד', וע"ז מבקשים ותחזינה ענינו בשובך לציון ברחמים שנוכל לראות את זה הדבר.

בבית המקדש העלו כל דבר להקב"ה

כי מכל הדברים נתעלה להשי"ת על ידי הקרבנות, הכל לכבודו ברא כל עשיות שלהם יהיה רק אשר צוה ד', בבית המקדש היה הכל גם הדומם שזה המלח, גם הצומח שזה הקמח והיין, גם החי שזה הקרבנות, גם המדבר שזה אדם בעצמו. ושאר עבודת המשכן והמקדש, שעל ידיהם נתברר השראת השכינה בתחתונים.

אין עבודה אחרת רק זו

איתא בשפ"א (תרנ"ד) ואיתא בתורת כוהנים זה הדבר אשר צוה ד' תעשו, אותו היצר הרע העבירו, ותהיו כולכם בלב אחד ועצה אחת לשרת לפניו, כמו שהוא יחידי בעולם כן תהיה עבודתכם מיוחדת לפניו, עשיתם כן, וירא אליכם כבוד ד'. והוא מתקיים בשבת קודש, עכשיו בשבת יש לכם גם שבת וגם הפרי הארץ וגם חברים, שמניחין כל המלאכות להיות מיוחד לעבודת השי"ת, והוא ממש הלשון שכתוב בזה"ק כגוונא דמתיחדין לעילא באחד, שצריכין לבוא אל האחדות מיוחד אליו יתברך שמו, כמו שכתוב ד' אלקיך תעבוד, שאין לך עבודה אחרת אלא זו. אין עבודה אחרת בעולם רק זה הנ"ל.

צרכי עצמו יהיה עראי

איתא ברמב"ן ויהיה פירוש ואותו תעבוד, לדעתם, שתהיה לו בכל עת כעבד הקנוי המשרת לפני אדוניו תמיד, שעושה מלאכת רבו עיקר וצרכי עצמו עראי, עד שיבוא מזה מה שאמרו וכל מעשיך יהיו לשם שמים, שאפילו צרכי הגוף לשם עבודת הקל יהיו, יאכל וישן ויעשה צרכיו כדי קיום הגוף לעבוד ד'.

בשבת קודש יש לנו הארה ממש רבינו

[נחזור לשפ"א שהתחלנו]. והוא בחינת זה הדבר נבואתו של משה רבינו ע"ה, בירור בלי פסולת ותערובות, והמשיך כל דור המדבר אחר דרכו בקודש. והם היו דור דעה ומשה רבינו הצליח למשוך אותם להקב"ה. ואנחנו על כל פנים יש לנו הארה מבחינת משה רבינו ע"ה בשבת קודש, כדאיתא שמחזיר לבני ישראל בשבת קודש אותן הארות שהיו לנו קודם החטא, בירור הגמור בלי פסולת, כנ"ל.